

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 09/10017	
	Arkiv sakID.: 09/2700	Saksbehandler: Wilhelm Morgenstierne
Sluttbehandlede vedtaksinstans: KOMMUNESTYRE		
Sak nr.: 090/09	FORMANNSKAP KOMMUNESTYRE	Dato: 30.11.2009 15.12.2009

FORSLAG TIL RULLERT STRATEGISK LANDBRUKSPLAN 2010 - 2011

Vedlegg: Forslag til rullert Strategisk landbruksplan for 2010 – 2011, datert 10.11.2009

Sammendrag:

Den første utgaven av Strategisk landbruksplan ble godkjent av kommunestyret 2. november 1995 og skulle i utgangspunktet rulleres innen 1. april. Den første rulleringen ble vedtatt av kommunestyret i desember 1997.

I denne 7. rullerte planutgaven er data av ulike slag blitt oppdatert til 2008-nivå i den grad dette har vært mulig. Dette arbeidet er utført av skogbrukssjefen med god støtte av de øvrige landbruksansatte i kommunen. Forslaget til rullert Strategisk landbruksplan omfatter 5 tiltak.

Det avgjørende arbeid for valg av nye tiltak og endelig utforming av planen har foregått i planens styringsgruppe.

Styringsgruppa har hatt 2 møter i tilknytning til rulleringsarbeidet, det siste møtet med mulighet for utvidet deltakelse fra faglagene.

Saksopplysninger:

Den første utgaven av Strategisk landbruksplan ble utarbeidet som et prosjekt i kommunens Strategiske næringsplan. Det mandat kommunestyret den gang ga, var: *"Med utgangspunkt i eksisterende datagrunnlag skal planen bygges opp etter samme mønster som kommunens strategiske næringsplan og hvor den overordnede målsetting og hovedstrategi skal være ledetråd"*.

Formålet med planarbeidet skulle være å: *"utarbeide en plan for videreutvikling av jord- og skogbruksnæringene i kommunen, hvor også nye attåt- næringer/bygdeturisme og lignende tas med, slik at eksisterende arbeidsplasser sikres og nye skapes"* (Strategisk næringsplan 1994).

I følge den eksisterende landbruksplanen skal rullering foregå hvert andre år og slik at forslag til rullert landbruksplan legges fram til behandling i kommunestyret i desember.

Det avgjørende arbeid for valg av nye tiltak og endelig utforming av planen har foregått i planens styringsgruppe.

Styringsgruppa har hatt 2 møter i tilknytning til rulleringsarbeidet, det siste møtet med mulighet for utvidet deltakelse fra faglagene.

De erfaringer som vi har gjort siden kommunestyret godkjente planens første oppgave i 1995, har fått oss til å la også dette rullerte planforslaget være vesentlig mindre ambisiøst med hensyn til antall tiltak og kostnadsnivå på tiltakene. Mye tyder på at vi tidligere overvurderte kapasiteten hos næringsutøverne og de ansatte på landbrukssektoren. Vi var nok også for optimistiske med hensyn til hvor mye finansieringsmidler det var mulig å få tilgang til. Siden forrige utgave av planen ble utarbeidet har det blitt en ytterligere reduksjon av antall landbruksansatte ved enheten. Dette har gjort arbeidet med oppdateringen noe vanskeligere.

Tiltak i eksisterende plan:

Av de 6 tiltak i eksisterende landbruksplan er 3 fullført. Sluttrapporter for disse er imidlertid foreløpig ikke lagt frem for kommunestyret til godkjenning. Av de øvrige 3 tiltakene er det blitt arbeidet en del med 1 men lite med de 2 andre. Alle disse tre tiltakene anses som viktige og blir foreslått videreført. I det følgende er listet opp tiltakene i gjeldende plan.

1. Reinslakteriet i Holtan – Forprosjekt for opprusting og utbygging for videreforedling. Tiltaket er gjennomført. Sluttrapport må godkjennes av kommunestyret.
2. Informasjon og veiledning om økologisk jordbruksproduksjon. Det har blitt arbeidet lite med tiltaket. Tiltaket anses som viktig og foreslås videreført i planen.
3. Etablere fast landbruksdag på gårdsbruk for skolene. Tiltaket er gjennomført. Sluttrapport må godkjennes av kommunestyret.
4. Hovedplan for skogsveier i kommunen. Tiltaket er ikke ferdig gjennomført, men skogbrukssjefen er omtrent ferdig med kartleggings- registreringsarbeidet. Tiltaket anses som viktig (påkrevd av Landbruks- og matdepartementet) og foreslås videreført i planen.
5. Planlegge felles skogsbilvei i Klungsetmarka (gårdene Klungset ytre, Klungset indre og Erikstad). Tiltaket er gjennomført. Sluttrapport må godkjennes av kommunestyret.
6. Kartlegging av kultur- og miljøverdier i jordbruket. Det har blitt arbeidet lite med tiltaket. Tiltaket anses som viktig med henblikk på den fremtidige bruk av tilskudd til kultur- og miljøverdier og foreslås videreført i planen.

Tiltak i ny plan:

Styringsgruppa foreslår disse 5 tiltak i Strategisk landbruksplanen for 2010 – 2011:

- Tiltak 1: Reinslakteriet i Holtan – Forprosjekt for etablering av lede-/samlegjerde, bro samt forings-/fjøs plass for slaktedyr. Ansvar: Anfinn Pavall.
- Tiltak 2: Informasjon og veiledning om økologisk jordbruksproduksjon. Ansvar: Leder plan og utvikling.
- Tiltak 3: Beitegransking av elgbeiter i kommunens utmark. Ansvar: Viltansvarlig i kommunen.
- Tiltak 4: Hovedplan for skogsveier i kommunen. Ansvar: Skogbrukssjefen.
- Tiltak 5: Kartlegging av kultur- og miljøverdier i jordbruket. Ansvar: Leder plan og utvikling.

Tiltakene i det forslåtte rullerte planforslaget medfører samlet finansieringsbehov på kr 155.000 for årene 2010 og 2011 til gjennomføring av tiltak. Av dette er kr. 105.000 foreslått fra næringsfondet. I tillegg kommer kostnader ved rullering og trykking av planen, kostnadsberegnet

til kr 5 000,- og foreslått finansiert over næringsfondet. Ubrukte bevilgninger fra næringsfondet pr.dags dato knyttet til Strategisk landbruksplan utgjør kr. 85.000,-. Netto finansieringsbehov fra næringsfondet vil slik sett være kr. 25.000,-.

Saksbehandlers vurdering:

Det har vært gjennomført en tilfredsstillende rullering av landbruksplanen og det legges fram et forslag til ny strategisk landbruksplan som inneholder tiltak som det er realistisk å kunne få gjennomført innenfor de oppsatte rammer for tidsbruk og økonomi.

I praksis har det ved flere anledninger vist seg å være vanskelig å få næringens egne folk til å påta seg og gjennomføre tiltak i en sammenheng som dette. Reindriftsnæringen har vært unntaket. Tiltakene må derfor ikke være for krevende og bør også i stor grad bli tillagt de landbruksansatte ved enhet plan og utvikling. Siden det har vært en viss reduksjon samt fornyelse i stillingsmengden for landbruksansatte i kommunen, er kapasiteten til å arbeide med slike tiltak det her er snakk om, ikke overdrevent stor. Tiltaksdelen i planen måtte derfor nødvendigvis bli forholdsvis nøktern.

INNSTILLING :

Det framlagte forslag til rullert Strategisk landbruksplan for 2010 – 2011 godkjennes.

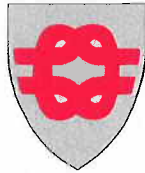
Det bevilges kr. 25.000,- fra næringsfondet til Strategisk landbruksplan for 2010 – 2011. Av dette skal kr. 20.000,- gå til gjennomføring av tiltak og kr. 5.000,- til gjennomføring av rulleringsprosessen i 2011.

De ubrukte bevilgninger på kr. 85.000,- fra næringsfondet videreføres for bruk i Strategisk landbruksplan for perioden 2010 – 2011.

Fauske, 13.11.2009

Ragnar Pettersen
Rådmann

FAUSKE KOMMUNE

STRATEGISK LANDBRUKSPLAN

Jordbrukslandskap ved Leivset

FOR
2010 – 2011
Styringsgruppas
forslag til rullert plan
10. november 2009

FORORD:

Den første utgaven av strategisk landbruksplan ble utarbeidet som et prosjekt i kommunens strategiske næringsplan. Det mandat kommunestyret den gang ga, var: "*Med utgangspunkt i eksisterende datagrunnlag skal planen bygges opp etter samme mønster som kommunens strategiske næringsplan og hvor den overordnede målsetting og hovedstrategi skal være ledetråd*".

Formålet med planarbeidet skulle være å: "*utarbeide en plan for videreutvikling av jord - og skogbruksnæringene i kommunen, hvor også nye "attåt" - næringer/bygdeturisme o.l. tas med, slik at eksisterende arbeidsplasser sikres og nye skapes*" (Strategisk næringsplan, 1994).

Den første utgaven av planen ble godkjent av kommunestyret 2. november 1995 og skulle i utgangspunktet rulleres innen 1. april 1997. Fordi kommunestyrets godkjenning kom såvidt sent som den gjorde, godkjente imidlertid formannskapet at rulleringen kunne utsettes slik at kommunestyret senest skulle få det rullerte planforslaget til behandling i desember 1997. Siden har da desember blitt den måned nye rullerte planforslag skal behandles av kommunestyret.

I denne rullerte planutgaven er data av ulike slag blitt oppdatert til 2008-nivå i den grad dette har vært mulig. Når det gjelder diverse oppgaver i tilknytning til jordbruket i kommunen, har statistikkrutinene blitt en del endret. Dette har medført at det har blitt umulig å fremskaffe en del data som de første årene var med i planen. De senere rullerte planutgaver har i størst mulig grad blitt tilpasset de nye statistikkrutinene i jordbruket og skogbruket slik at fremtidige oppdateringer skal gå greit. I tillegg har vi forsøkt å forbedre grafiske figurer m.m. De løpende revideringer av planen har blitt utført av skogbrukssjefen med noe støtte av det øvrige personalet ved plan og utvikling.

Det avgjørende arbeid for valg av nye tiltak og endelig utforming av planen har foregått i planens styringsgruppe som har bestått av:

<i>Gudrun Hagalinsdóttir</i>	Leder plan og utvikling, <u>leder av styringsgruppa</u>
<i>Wilhelm Morgenstjerne</i>	Skogbrukssjef
<i>Jan Ole Øverland</i>	Fauske og Sørfold Bondelag
<i>Elvin Rølvåg</i>	Fauske og Sørfold Bonde- og Småbrukerlag
<i>Anne Elin Olsen</i>	Fauske og Sørfold Skogeierlag
<i>Anfinn Pavall</i>	Reindriftsnæringen
<i>Stein Vegar Thuv</i>	Eggprodusent

Styringsgruppa har hatt 2 møter i tilknytning til rulleringsarbeidet. Det siste av disse to møtene var et utvidet møte hvor ekstra representanter for faglagene/landbruksnæringen også var invitert.

De erfaringer vi har gjort siden kommunestyret godkjente planens første utgave i november 1995, har fått oss til å la de rullerte planforslag bli vesentlig mindre ambisiøse m.h.t. antall tiltak/prosjekter og kostnadsnivå på prosjektene. Mye tyder på at vi tidligere overvurderte kapasiteten hos næringsutøverne og de ansatte ved landbrukskontoret. Vi var nok tidligere også for optimistiske med hensyn til hvor mye finansieringsmidler det var mulig å få tilgang til.

Fauske, 10. november 2009

Gudrun Hagalinsdóttir
leder i styringsgruppa

INNHALDSFORTEGNELSE:

Sammendrag	4
-------------------------	----------

Oversiktskart	5
----------------------------	----------

I. Beskrivende del.

1. Forutsetninger for landbruk.	6
2. Oversikt for de enkelte næringsgrener.	7
2.1. Jordbruk og hagebruk.....	7
2.2. Skogbruk.....	11
2.3. Reindrift.	14
2.4. Utmarksnæringer.	16
2.5. Friluftsliv og turisme.	18
3. Tilskudds og låneordninger.	19
4. Lover og forskrifter.	19
5. Verdiskaping og sysselsetting i landbruket.	20

II. Strategidel.

1. Innledning.	22
2. Presiseringer og definisjoner.	22
3. Hovedmål og delmål.	23
4. Kommentarer til strategier og tiltak.	24
5. Rullering av planen.	25
6. Strategier og tiltak.	25

Vedlegg.

Side 33 →

Sammendrag

Landbruk dekker flere virksomheter som har til felles at de er avhengige av ressurser som er bundet til eiendomsrett eller disposisjonsrett over arealer. Planen omfatter jordbruk, hagebruk, skogbruk, reindrift, utmarksnæringer og tilleggsnæringer.

Fauske kommune ligger i et område som domineres av kalkrik berggrunn. Kombinert med godt lokalklima gir dette grunnlag for et rikt plante og dyreliv. Kommunen er en av de større i Nord Norge innen grønnsakproduksjon på friland og i produksjon av bær. Et godt produsentmiljø, gunstig naturgrunnlag og stort lokalt marked for ferskvarer gir potensiale for utvidelse av disse produksjonene.

Husdyrhold basert på fôrproduksjon gir størst førstehåndsverdi for leverte produkter og utgjør sammen med reindriften de mest robuste produksjonene mot variasjoner i klima fra år til år. De danner dermed ryggraden i landbruket i kommunen. Innen disse produksjonene er det viktig å opprettholde omfanget gjennom blant annet å legge forholdene til rette for samarbeid.

Fauske har også betydelige arealer med bjørk og gran, og her ligger et stort potensiale til fremtidig næringsvirksomhet. Prognosene viser at det allerede fra århundreskiftet vil være mulig å foreta en vesentlig større hogst av bartrevirke i form av tynningshogster og sluttavvirkning. Den senere tids bygging av skogsveier underbygger de mulighetene som vi vil ha i skogbruket i fremtiden.

Sentral plassering i forhold til store befolkningkonsentrasjoner, vei og jernbane gir gode markedsmuligheter, også for friluftsliv og turisme. En må forøvrig være oppmerksom på de begrensninger som hensynet til tradisjonelt landbruk og slitasje på naturen legger på slik aktivitet.

En stor del av jorbruksarealet drives som leieareal uten langsiktige kontrakter. Mens leiejordprosenten i Fauske i 1996 var på 40 % var leiejordandelen i Fauske i 1998 på hele 45 %. I år 2008 var imidlertid leiejordandelen i kommunen økt ytterligere og lå på 48,7 %. Bare en forholdsvis mindre del av arealet som er bortleid i kommunen, er kontraktfestet med mer enn 5 års varighet.

Gjennomsnittsalderen for gårdbrukerne i kommunen er gått ned fra 56 år i 1968 til 46 år i 1999. I år 2008 var gjennomsnittsalderen 49,4 år. Dette er en liten nedgang i forhold til år 2006 da gjennomsnittsalderen var på 50,4 år.

I år 2008 stod landbruket i kommunen for en verditilførsel/verdiskaping på vel 38,5 millioner kroner (se side 20).

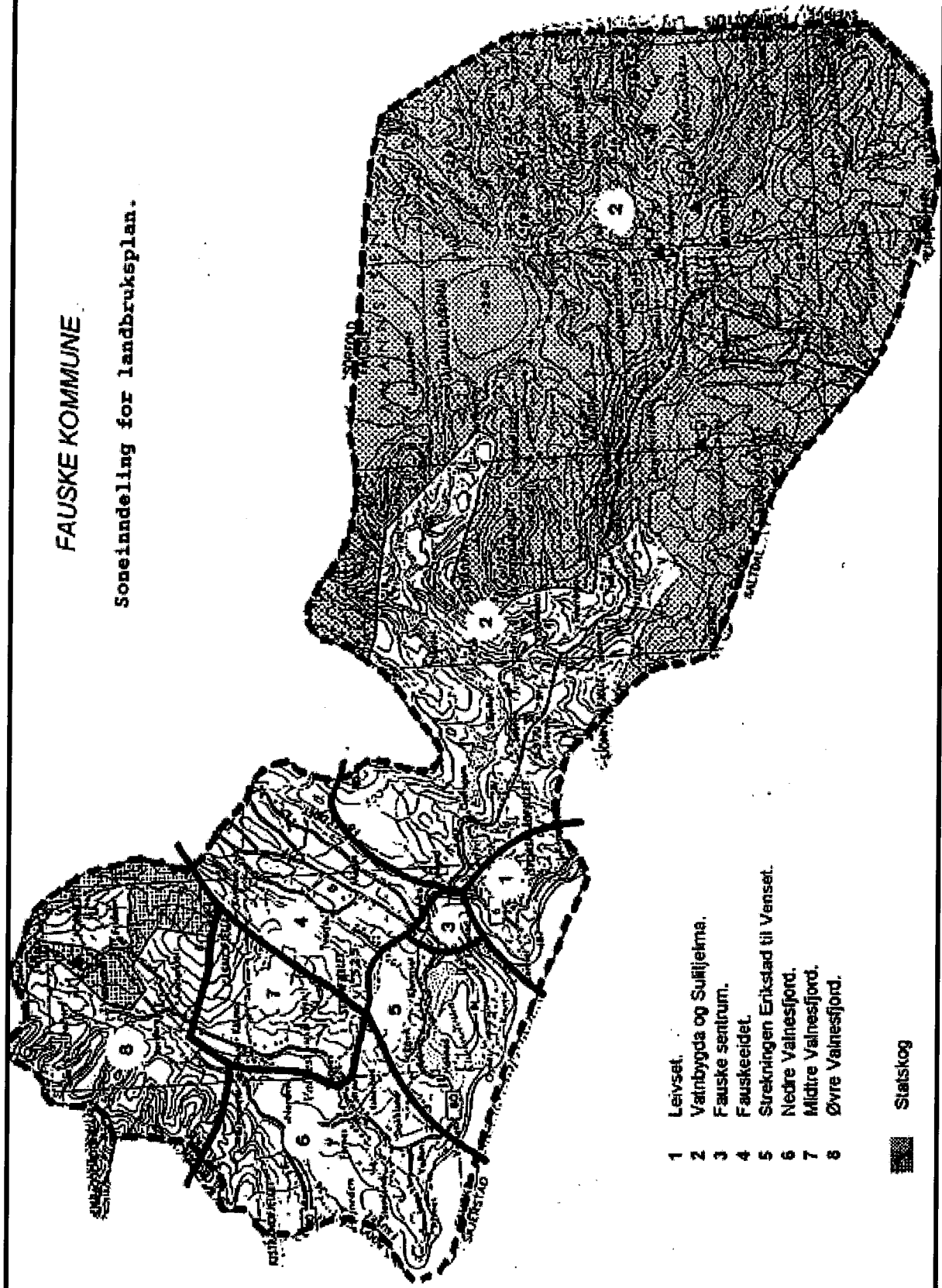
Landbruket i de ulike deler av kommunene er nærmere presentert i vedlegg 2. Oversikter som viser utviklingen i landbruket, verdiskaping og verditilførsler mm. finnes også i vedleggene.

Tiltakene i denne utgaven av strategisk landbruksplan er i stor grad rettet mot utvikling i de tradisjonelle landbruksnæringene, men omfatter også tiltak knyttet til økologisk jordbruk og kultur/miljø.

Det er viktig å presisere at denne planen ikke innebærer en nedprioritering av andre eksisterende tiltak i landbruksnæringene.

FAUSKE KOMMUNE

Soneinndeling for landbruksplan.

- 1 Leivset.
- 2 Vainbygda og Sulifjelma.
- 3 Fauske sentrum.
- 4 Fauskeeidet.
- 5 Streknigen Erikstad til Vanset.
- 6 Nedre Vainesfjord.
- 7 Midtre Vainesfjord.
- 8 Øvre Vainesfjord.

 Statiskog

I. Beskrivende del

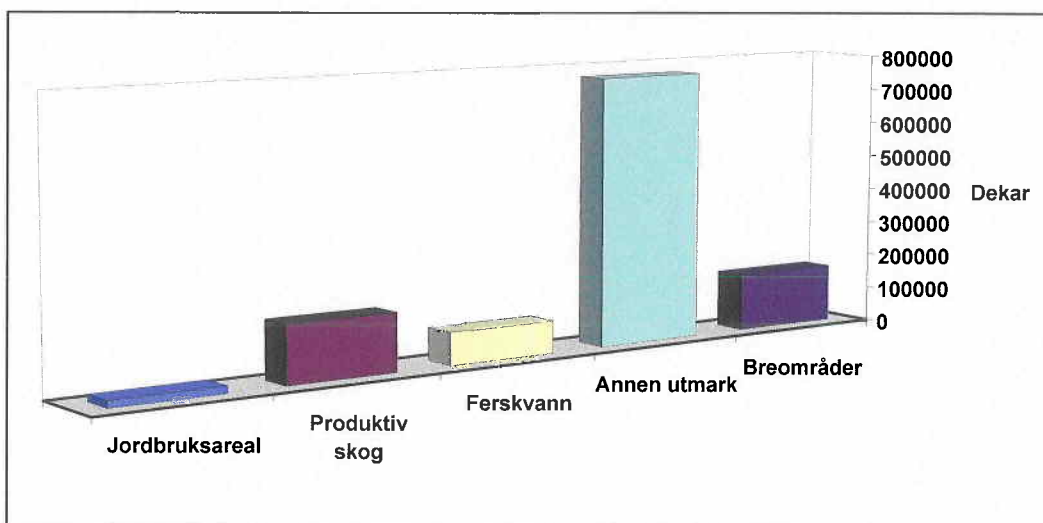
1. Forutsetninger for landbruk.

Berggrunnen i Fauske består i hovedsak av glimmerskifre, glimmergneis, kalkspatmarmor og dolomittmarmor. Rundt Sulitjelmavassdraget finner en kalkglimmerskifer og kalkfyltitt. Dette er bergarter som gir opphav til et næringsrikt og lite surt jordsmonn og dermed gode vekstforhold i skog og mark. Rishaugfjellet med omland og fjellet vest for Valnesfjord består av granitt og granodioritt.

Arealtype	Areal i prosent	Areal i dekar
Jordbruksareal	2	20.000
Produktiv skog	14	165.000
Ferskvann	8	93.000
Annen utmark	63	768.000
Breområder	13	162.000
SUM AREAL	100	1.208.000

Tabell 1. Arealoversikt for Fauske kommune

Størstedelen av kommunens areal er dekket av berggrunn. Av det totale landarealet på i overkant av 1,2 millioner dekar er bare 2 % jordbruksareal (tabell 1 og figur 1). Ca. 14 % av arealet er produktiv skog.

Figur 1. Fordeling av landareal i dekar.

Med unntak av enkelte tørre år er det tilstrekkelig nedbør i vekstsesongen. Det er i første rekke temperaturen i sommerhalvåret, og mangel på snødekke i enkelte områder om vinteren, kombinert med frost, som setter begrensninger på hvilke vekster som kan dyrkes.

Sted	Nedbør*		Temperatur **		Klarvær***		Temp. > 6****		Veksttid døgn
	år	mai-sept	år	mai-sept	år	mai-sept.	første	siste	
Fauske	1040	365	3,9	10,5	365	115	12.mai	06.okt	148
Ås	785	382	5,3	13,3	367	158	26.apr	15.okt	173
Værnes	892	415	5,3	11,8	356	114	02.mai	15.okt	167

* Nedbørsnomaler 1961-1990 (DNMI).
 ** Temperaturnomaler 1961 - 1990 (DNMI).
 *** Forholdstall for klarvær. Normaler 1931-1960. (Bruun og Håland, 1970).
 **** Normalverdier 1931 - 60 (DNMI).

Tabell 2. Utvalgte klimadata for Fauske, Værnes og Ås i Akershus.

Fauske har et bedre klima for planteproduksjon enn mange vil vente ut fra geografisk beliggenhet. Sammenlignet med Bodø er veksttidens lengde bare to dager kortere og det er mer klarvær i vekstsesongen. Sammenlignet med Værnes er middeltemperaturen i vekstsesongen 1.3 °C lavere, mens andelen klarvær er på samme nivå. Veksttida er normalt 19 dager kortere i Fauske enn på Værnes og 25 dager kortere enn på Ås i Akershus (Tabell 2).

Husdyrhold basert på fôrproduksjon, og reindrift, er mest robuste mot variasjoner i klima fra år til år. Husdyrholdet danner ryggraden i kommunens jordbruk.

Fauske har også betydelige arealer med bjørkeskog og siden 1908 er det plantet mye gran. Næringsrik berggrunn og godt jordsmonn gir også grunnlag for et rikt plante og dyreliv. Forutsetningene for storviltjakt og ferskvannsfiske er gode.

Kommunen har en sentral plassering i forhold til store befolkningskonsentrasjoner. Dette gir særlige fordeler når det gjelder markedstilgang for ferskvarer som bær og grønnsaker. Stort befolkningsgrunnlag og sentral beliggenhet i forhold til vei og jernbane gir også gode muligheter for friluftsliv og turisme. Samtidig må en være oppmerksom på de begrensninger som hensynet til tradisjonelt landbruk og slitasje på naturen legger på slik aktivitet.

I denne delen av rapporten presenteres kommunen som helhet. En mer detaljert beskrivelse for ulike områder finnes i vedlegg 2.

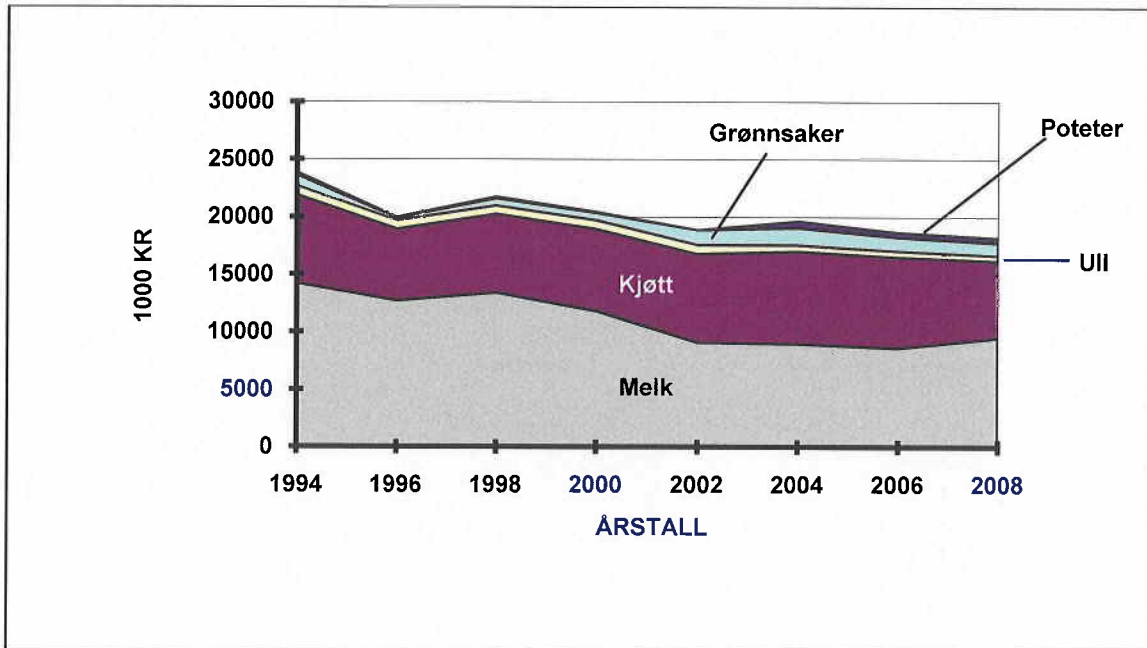
2. Oversikt for de enkelte næringsgrener.

De enkelte grenene av landbruket er såpass ulike at det er naturlig å foreta en oppdeling ved presentasjonen. På grunn av store lokale forskjeller er kommunen delt i 7 soner. Soneinndelingen fremgår av oversiktskartet og en nærmere inndeling etter gårdsnummer i vedlegg 1.

2.1. Jordbruk og hagebruk.

Jordbruk og hagebruk er samlet sett den største landbruksproduksjonen i Fauske. Den samlede produksjonsverdien av de viktigste produktene (melk, kjøtt, ull, poteter og grønnsaker) som var omsatt i 2008 var på ca 18,2 mill. kroner. Som fig. 2 og vedlegg 4 viser har denne verdien gått noe ned de senere år. Ser vi litt lenger tilbake i tid, hadde vi klart større verdier. I 1993 f.eks. var den samlede produksjonsverdien på så mye som ca. 25,5 mill. kroner. Tar vi hensyn til prisstigningen, er nedgangen i produksjonsverdi siden 1993 til i dag enda større enn det disse tallene viser. Den nedgangen som fremkommer i figur 2 i år 2002, skyldes for en stor del at driftstilskuddet til melkproduksjon som tidligere var lagt inn i melkprisen, nå blir utbetalt direkte til gårdbruker utenom melkeoppgjøret.

I 2008 er det anslått at det var ca 96 årsverk i næringen, fordelt på heltids- og deltidsarbeid. Husdyrproduksjonene er viktigst både når det gjelder verdiskaping og sysselsetting. Melkeproduksjonen stod for ca 52 % av verdien av de produkter i jordbruk og hagebruk som ble omsatt i år 2008 (figur 2).

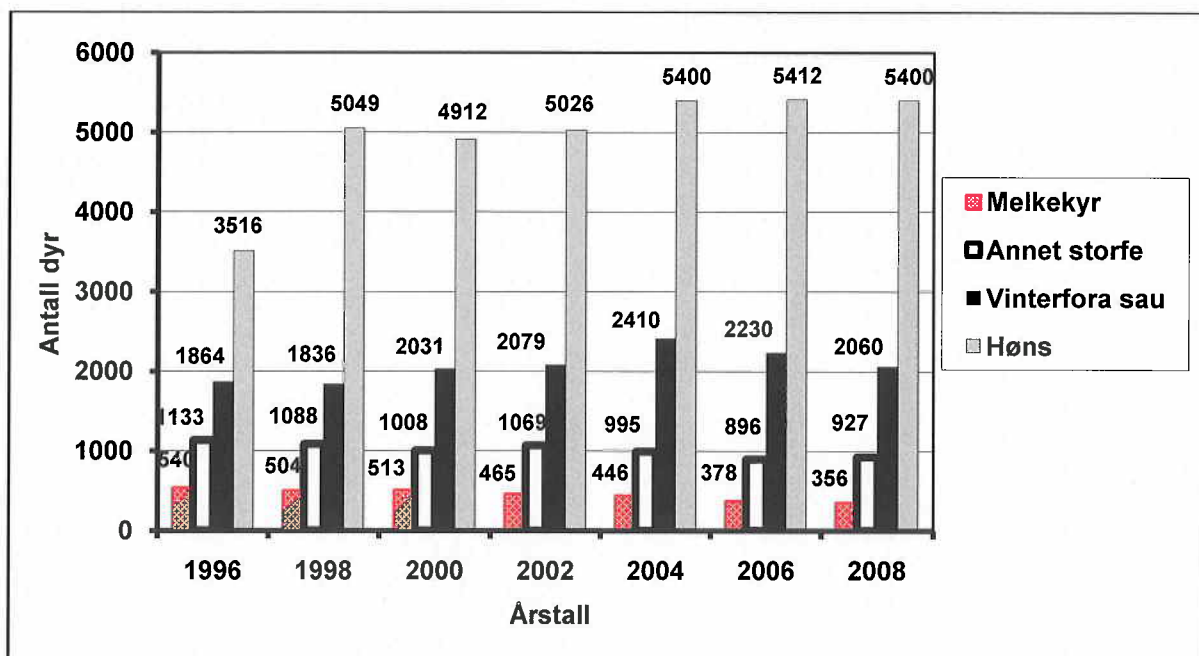
Figur 2. Verdien av omsatte produkter omsatt i og utenom samvirkeorganisasjonene. Fordeling for 1994 - 2008 (Kilde NNS og TINE og gårdbrukere). Akkumulert kurve.

Tall fra søknadene om produksjonstilskudd viser at det de siste årene bare har vært en mindre endringer i antall dyr når det gjelder besetningene av storfe, sau og høns (fig. 3). Når det gjelder økningen av høns i tidsrommet 1994 - 1996 skyldes dette at en bruker som tidligere ikke har fått produksjonstillegg, nå har fått dispensasjon. I virkeligheten var det omtrent like mange høns i 1993 og 1994 som i 1996. Av de 7 områdene kommunen er delt inn i har Fauskeidet (område 4) og Nedre Valnesfjord (område 6) flest melkekyr og andre storfe.

Antall sau på beite i hele kommunen har økt fra 2.997 i 1979 til 4.240 i 1999. I 2008 var antallet sau på beite 4948 dyr. Antallet sau på beite er størst på Fauskeidet (område 4) og i Midtre Valnesfjord (område 7). Det ventes noe nedgang i sauetallet de kommende år.

Ved kongelig resolusjon av 30. september 1938 ble beiteretten for alle eiendommer som har slik rett i fjellområdet fra Venset til Røsvik overdratt til Fauske og Sørfold Saueholdsforening som fellesbeite med organisert fellessanking. Foreningen hadde 3.600 sauer i området i 1965 (Bruun, 1969). Lyftingsmo og Hersoug (1959) anslo beitekapasiteten i dette området til mellom 4.000 og 4.500 dyr, inklusive rein. På Fauskeidet (område 4), strekningen Erikstad til Venset (område 5) og i Valnesfjord (område 6, 7 og 8) er antall beitedyr nå nær 4.100. Av disse beiter omkring 300 i fjellet øst for Fauskeidet. Det er nå foretatt en ny beitegransking for dette området. Konklusjonen på denne granskningen er at beitet er bra utnyttet, noe i meste laget i den sørlige delen. I nordre del av beiteområdet var det noe ledig kapasitet.

I området øst for Fauskeidet skaper rovdyr problemer (se fig. 5) i forhold til beitebruken. Det er satt i verk tiltak i samarbeid med Fylkesmannens miljøvernavdelingen som omfatter oppsetting av sperregjerde for å hindre at sauen trekker inn i de mest rovdyrutsatte områdene. Det er også satt i gang et prosjekt med tidlig nedtaking av sau fra beitet. Dette prosjektet vil det fra sentralt hold bli lagt større vekt på. Det er nå inngjerdet et område på ca. 150 dekar på Øynes til dette formålet. I 2008 var det registrert tap av i alt 99 sau og lam forårsaket av rovdyr i Fauske kommune.

Figur 3. Utvikling i dyretall for perioden 1996 - 2008. (Kilder: søknader om produksjonstillegg 1996 - 2008).

Omfanget av potetproduksjonen avtok i henhold til landbrukstellinga/søknad om produksjonstillegg med 160 da til totalt 208 dekar i perioden 1989 til 1998. I år 2008 ble det produsert potet på 73 dekar.

Når det gjelder grønnsaker, var arealet stabilt mellom 1989 og 1994, ca. 160 dekar årlig. Grønnsaksarealet var i 1996 nede på ca. 124 dekar. Dette skyldes to årsaker. Prisene for grønnsaker, særlig for kålvekster, hadde de siste 10 år gått noe ned samtidig som produksjonskostnadene hadde steget. Dette ga dårligere lønnsomhet. Årene 1995 og 1996 med sein vår og dårlige somre ga avlingsskader som nok tok motet fra en del. Årene 2000 og 2001 har heller ikke vært av de beste. I år 2008 var grønnsaksarealet på 73 dekar.

Nedre Valnesfjord (område 6) er fremdeles klart størst når det gjelder produksjon av poteter og grønnsaker.

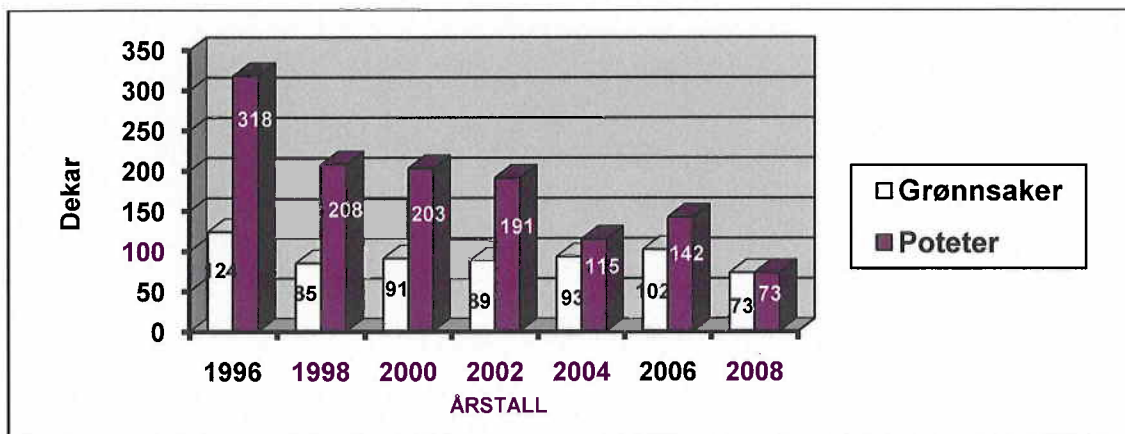
Det er nå ca 30 dekar med jordbærproduksjon i kommunen.

Antall bruk i drift var på 94 i år 2000 og var gått ytterligere ned til 65 bruk i år 2008. Av disse var det 24 bruk som hadde kumelkkvote.

Det ble i 2008 levert 2.434.693 liter melk fra Fauske og 98,66 % av melken fylte kravet til elitemelk, noe som er meget bra i landsmålestokk.

Kommunen yter ikke lenger noe tilskudd til grøfting eller kanalisering. Det er heller ingen statlig tilskuddsordning. Dette er en viktig årsak til at det grøftes svært lite i kommunen, noe som er svært uheldig på lang sikt.

Figur 4. Utvikling i areal for grønnsaker og poteter i perioden 1996 - 2008.

(Kilde: Søknader om produksjonstillegg 1996 - 2008).

I 2008 disponerte personer med rett til produksjonsstøtte 15.600 dekar dyrka mark. Av dette ble 7.600 dekar eller 48,7 % drevet som leiejord. Sammenliknet med tilsvarende tall fra landbrukstellingen i 1989 er det dyrkede arealet i drift 587 dekar større i 2008. På samme tid har antallet bruk i drift blitt redusert med 83 bruk. Gjennomsnittlig jordbruksareal i drift pr. eiendom i drift var i 2008 dermed 240 dekar.

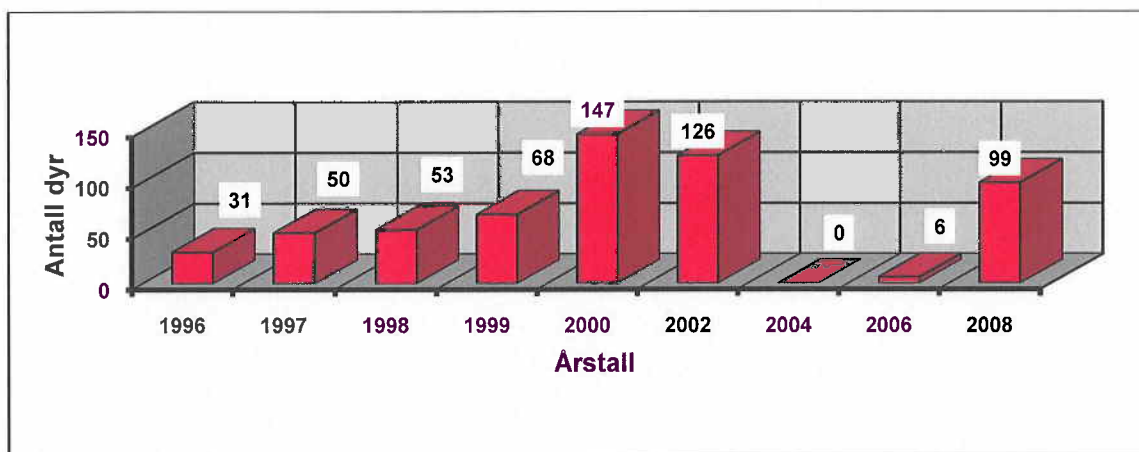

Fig. 5. Antall sau/llam som det ble betalt rovdryrskadeerstening for i Fauske kommune 1996 - 2008. (Kilde: Fylkesmannen i Nordland, Miljøvern avdelingen)

Det har den siste tiden vært en økning av gjennomsnittsalderen for gårdbrukerne i kommunen. Gjennomsnittsalderen for registrerte søkere på produksjonstillegg i 2008 var 49,4 år mot 47 år i 1994. Gjennomsnittsalderen er likevel markert lavere enn i 1968 da gjennomsnittsalderen var 56 år.

Av de som søkte produksjonstillegg i kommunen var 16 personer 63 år eller eldre i 1994. I 1999 var dette antallet redusert til 5 og i 2006 var tallet 4. I 2008 var det 8 brukere eldre enn 63 år. Det vil jevnlig være generasjonsskifte på gårdsbruk med melkekvoter. Dersom driften i slike situasjoner opphører vil kvotene etter dagens regler være tapt for kommunen innen 5 år etter driftsstans.

Fra år 2000 har Eggen gartneri på Klungset levert molteplanter for salg av de 4 sortene som er godkjent som egen sort. Dette er etter avtale med statens stamplantestasjon Ervik som har «lisens» fra statens forsøksstasjon på Holt. Salget av molteplanter og rhizomer fra Eggens Gartneri på Klungset er nå foreløpig opphørt. Etterspørselen ble så liten at det var vanskelig å få til lønnsom drift. Salget av statskontrollerte jordbærplanter går derimot godt.

Det er nå kun 3 personer som fortsatt driver med honningproduksjon i kommunen. Klimaet er i grenseland for å lykkes med en lønnsom produksjon, men den honningen som blir produsert, er av veldig god kvalitet.

Produksjonen i 2009 var til dels god med bortimot 40 kg honning pr. kube.

2.2. Skogbruk.

Fauske kommune ligger i et område hvor bjørk er det dominerende naturlige treslag. Lauvskogen dekker ca. 130.000 dekar av det produktive skogsarealet i kommunen. Det finnes også spredte forekomster av naturlig furuskog. Granskogen er plantet og forynger seg, i motsetning til den allmenne oppfatning, naturlig når den blir gammel nok. Det er plantet over 30.000 dekar norsk gran og vel 1.000 dekar andre bartreslag. Gjenstående areal som er egnet til skogplanting er anslått til omkring 15.100 dekar.

Det foreligger ingen nøyaktig skogstakst som viser bonitetsfordelingen for skogsmarka i Fauske kommune. Boniteten angir arealets evne til å produsere skog ut fra klima og jordbunn. Kommunens skogforvaltning har foretatt en vurdering av det økonomisk drivbare arealet og kommet frem til at omkring 30 % har høy, 50 % middels og 20 % lav bonitet.

Produktiv skogsmark er definert som arealer med en gjennomsnittlig produksjonsevne for skogsbestandets omløpstid på minst 0,1 fastkubikkmeter pr. dekar og år. Det er mye brattlendt skogsmark i kommunen, og mer enn 28 % av den produktive skogen er regnet som ikke drivbar etter dagens driftsmetoder og krav til inntjening. En grov oppmåling viser at det økonomisk drivverdig arealet er på i overkant av 140.000 dekar. Av dette er noe over 100.000 dekar lauvskog.

Årlig løpende tilvekst for granskogen i kommunen er beregnet til 16.900 fastkubikkmeter.

Statistikk fra kommunens skogforvaltning gir en oversikt for utviklingen innen skogbruket. Skogbrukssjefen kan vise til at tilstanden for yngre plantefelt stort sett er god, men at det er behov for fjerning av lauvkratt og lauvskjerm i enkelte områder.

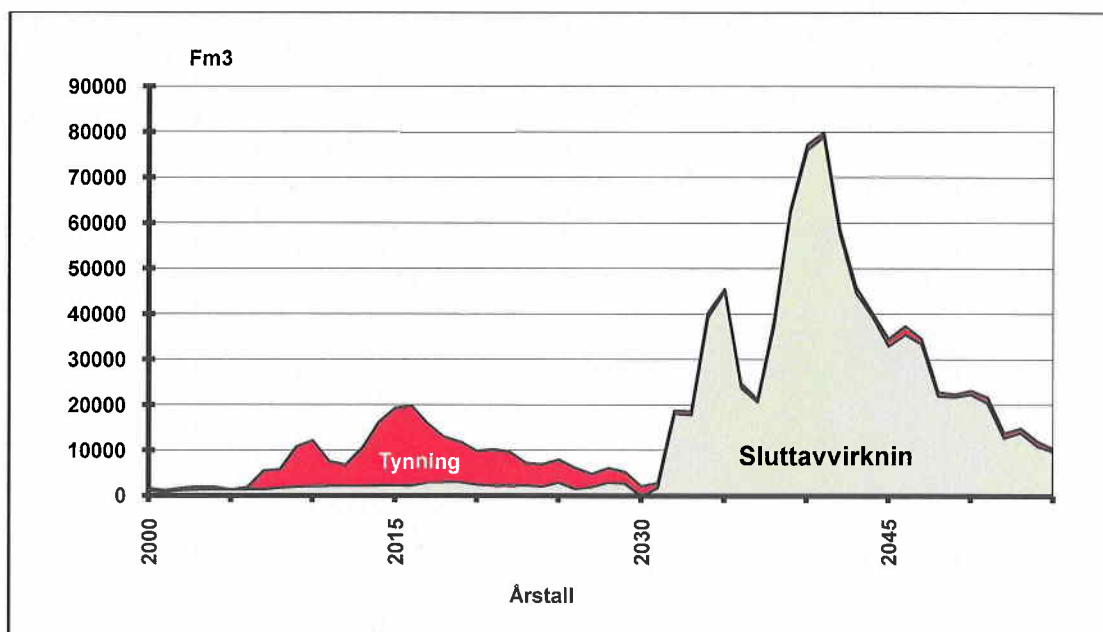
Den organiserte skogplantingen har lange tradisjoner i kommunen. Det første såkalte fredsskogfeltet ble påbegynt i 1908 med tilplanting av 1 dekar. Planteaktiviteten holdt seg under 100 dekar pr. år til 1954. I perioden 1954 til 1974 ble det plantet 24.441 dekar med en årsrekord på 2.528 dekar i 1963. For tiden er det svært få dekar som blir skogreist. Det har de siste årene derimot blitt satt ut en god del planter på areal hvor det har vært sluttavvirket eldre gran.

I de etablerte granfeltene blir det etter hvert stort behov for tynning samt en del sluttavvirkning. Fra og med 2004 har man for alvor begynt å sluttavvirke de eldre fredsskogfeltene (se fig. 8). Skogeierforeningen har i 2009 begynt å førstegangstynne granfelt i stor stil med hogstmaskiner.

En del av den eldre lauvskogen er i ferd med å råtne ned og bør slik sett avvirkes snarest mulig. Det er behov for en del tynning i yngre lauvskog der denne står tett.

Det hogges bartrevirke til sagbruk og papirproduksjon og lauvtrevirke og dels bartrevirke til brensel og produksjon av ferrosilicium. Hogsten til brensel har normalt vært størst. De siste årene har volumet av gran for salg begynt å bli like stort eller større. I 2007 var for eksempel volumet av gran tømmer for salg på mer enn 5.500 fm³. Det er større etterspørsel etter trevirke i området enn det som avvirkes.

Det er laget prognoser som viser forventet produksjon av tynningsvirke og sluttavvirket tømmer fra plantet gran i årene fremover. Prognosen bygger på forutsetningen om middels bonitet og at sluttavvirking foretas når trærne er 80 år gamle.

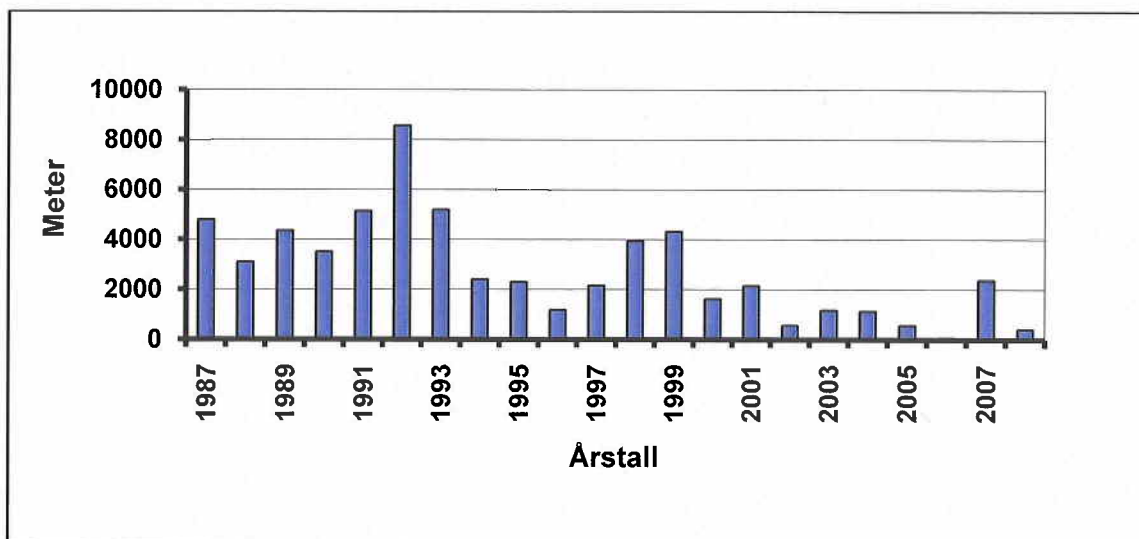

Figur 6. Prognose for sluttavvirking og tynning i granskog i Fauske fra 2000 til 2055 Akumulert kurve. (Kilde: Skogbrukssjefen i Fauske). Akumulert kurve.

Prognosen viser at behovet for tynningshogst øker sterkt fra år 2007 og holder et høyt nivå frem til omkring 2027 (Figur 6). Samtidig øker potensialet for sluttavvirking som får en kraftig stigning fra ca. år 2032 og når en topp på nærmere 80.000 fastkubikkmeter pr. år omkring år 2040. I praksis vil hogstforløpet ikke komme til å forløpe slik det fremgår av figur 6. Hogsten vil nok jevne seg betydelig mer ut over tid og heller ikke bli samlet sett så stor som figuren viser. Siden en god del av arealet ikke har middels skogbonitet, men høy skogbonitet (gjelder særlig de eldste feltene) så vil en stor økning i sluttavvirkingen i praksis sannsynligvis komme allerede omkring år 2020.

Det er lagt ned betydelige innsats og midler i bygging av skogsveier. Pr. 1. januar 2009 er det bygd nærmere 123 km traktorvei og 10 km bilvei i hele kommunen. Det foreligger forslag til bygging av ytterligere ca 135 km traktorvei og 6 km bilvei. Eksisterende og planlagte veier vil betjene i overkant av 140.000 dekar økonomisk drivverdig skog. Se vedlegg 7 og figur 7.

Område 2 (Vatnbygda og Sulitjelma) har over 51.000 dekar eller nærmere 37 % av det økonomisk drivbare skogarealet i kommunen. Valnesfjordområdet (område 6, 7 og 8) har i overkant av 41.000 dekar eller vel 29 % av det samlede skogarealet. Det er bygd mest skogsveier i de områdene som har mest produktiv skog. Sett i forhold til planlagte veier er andelen ikke ferdigstilte veier størst i Valnesfjord og område 2. I vedlegg 7 finnes en oversikt som viser fordeling av arealer og veier i de ulike områdene.

Figur 7. Skogsveibygging i Fauske kommune i tidsrommet 1987 - 2008.
(Kilde: Skogbrukssjefen i Fauske)

Alpin skoggrense i Fauske ligger på mellom 350 - 640 meter over havet. På grunn av forholdsvis beskyttet beliggenhet er skadelig påvirkning fra sjørøkk og vind relativt liten. Denne påvirkningen kan sees innen en avstand på 50 meter fra sjøkanten.

Hele skogarealet i Fauske er definert som vernskog for å beskytte områder hvor skogen har stor betydning for lokalklimaet. Dette fører til en generell meldeplikt for skogshogst med unntak for hogst til egen husholdning og for hogstflater under 5 dekar i nærmere angitte områder. Dette innebærer ikke naturvern i vanlig forstand, men er å anse som et vern av skogbruksnæringens eget ressursgrunnlag hvor det også tas rimelig hensyn til andre berørte interesseområder.

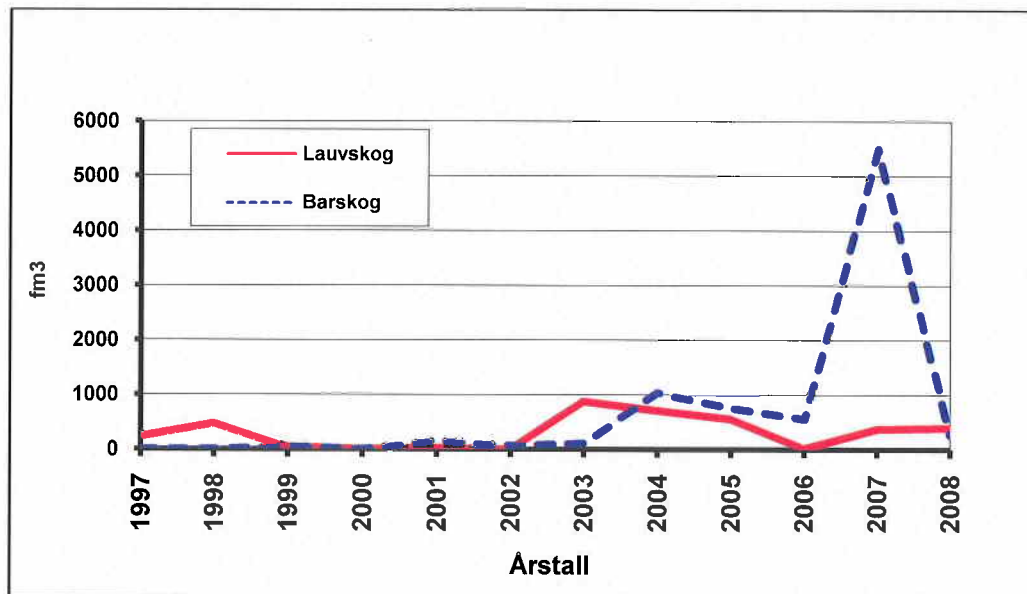
Det var etablert fire overvåkingsflater i Øvre Valnesfjord for å vurdere skogens helsetilstand. Man har ikke registrert noen samlet sett dårligere helsetilstand de 20 årene overvåkingen har pågått. Det kan se ut som om det var naturlige klimatiske forhold som først og fremst forårsaket de årlige endringene i skogfeltenes helsetilstand. De fire overvåkingsflatene er nå nedlagt (2007).

Skogbruket berører store områder og har innvirkning på bruken av utmarksarealene. Plantefelt kan f.eks. føre til dårligere fremkommelighet og skjerming for utsiktspunkter. Samtidig virker granskog lunende og gir både dyr og mennesker ly mot vær og vind og øker mangfoldet i skogen. Bygging av skogsveier fører til at store områder blir lettere tilgjengelig for allmenheten. Det har ofte blitt uttrykt, fra folk i bygder hvor det har blitt bygd skogsveier, at skogsveibygginga øker velferden og trivselen i bygda. For reindriften skaper planting og økt tilgjengelighet for allmenheten problemer i enkelte områder. Skogreisningen kan også komme i konflikt med jordbrukets beiteinteresser.

Det er her viktig å huske på at skogreisningen på dramatisk vis øker skogarealenes økonomiske verdi. Det kan bli snakk om en 10 – 12 dobling av skogarealenes nettoverdi. Fauske kommune vil i fremtiden bli selvforsynt med tømmer til produksjon av trelast.

Alt for store hogstflater og fjerning av skog som skjerming mot kaldluftstrømmer og vind kan føre til betydelige endringer i lokalklima. Dette er særlig viktig i området opp mot skoggrensa hvor fjerning av skjermende skog i verste fall kan umuliggjøre etablering av ny skog.

Figur 8. Fauske kommune – Hogst for salg til sagbruk/industri/vedsentraller.
(Kilde: Skogbrukssjefen i Fauske)

Dette er noen av de momenter som man må ta hensyn til når en skal planlegge utviklingen av en næring som har et stort potensiale til å skape virksomhet og arbeidsplasser. Ved planlegging og god kommunikasjon kan en unngå at denne virksomheten gir unødig tap av muligheter for annen virksomhet eller at den forringer opplevelsesverdier.

2.3. Reindrift.

Reindriften står i en særstilling blant landbruksnæringene både når det gjelder arealbruk og organisering. Arealbruken er ekstensiv og man er avhengig av store beiteområder og fri adgang til flytting innenfor og mellom områdene. Lov om Reindrift av 15. juni 2007 omhandler blant annet de rettigheter reindriften har til beite, nødvendige anlegg, ferdsel og opphold, uttak av brensel og trevirke, jakt, fiske og fangst.

Administrativt er den offentlige reindriftsforvaltningen styrt fra Reindriftskontoret i Landbruksdepartementet, en sentral reindriftsforvaltning i Alta og regionale kontor med ansvar for ulike områder. Reindriftsforvaltningen Nordland har kontor på Fauske.

Fauske kommune berøres av to reinbeitedistrikt og beiteområdene krysser kommunegrenser og landegrenser. Ny distriktsinndeling ble vedtatt av Reindriftsstyret 27.04.1999. Reindriften er en grenseoverskridende næring. Reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige (1972) utløp i 2005.

Balvatn reinbeitedistrikt grenser i nord opp Laksåvassdraget til Blåmannsisen og inn til Riksgrensen, Saltdalsfjorden og Saltdalselva i vest, Junkerdalen i sør og riksgrensa mot Sverige i øst. Området har 2 siidaandeler og en produksjonsflokk på 974 dyr pr. 1. april 2006.

Duokta reinbeitedistrikt grenser til Balvatn distrikt i sør og videre ut Skjerstadfjorden, følger riksgrensa i øst, fra riksgrensen i nord langs vassdraget ned til Kobbelv og ut Leirfjorden i Sørfold. Distriktet har 3 siidaandeler og en produksjonsflokk på 832 dyr pr. 1. april 2006.

Landbruksplan 10.11.2009

Det er utarbeidet digitale arealbrukskart for hele kommunen i samarbeid mellom NIJOS, Reindriftsforvaltningen og reieneierne. Kartene er tilgjengelige på internett (www.reindrift.no). På kartene har en markert beiteperiode for de ulike områdene, flyttleier og trekkleier, faste installasjoner mm. Kartene gir verdifull informasjon om hvordan næringen bruker arealene i kommunen og hvorfor det er særlig viktig å ta hensyn i enkelte områder.

I Fauske kommune benytter Duokta reinbeitedistrikt en del av Øvre Valnesfjord til vårbeite og kalvingsområde. Dette gjelder området rundt Sætervatnet og Halsvatnet. Sommerbeitet berører vestre del av Valnesfjorddalen mens høstbeitingen er konsentrert mellom Valnesfjord og Fauskeidet og på og omkring Finneidfjellet. Høstbeitingen starter så seint at sauene er borte fra beiten når reien kommer. Det er ingen store konflikter mellom sauehold og reindrift, men reien skyr områder hvor sauen har beitet. Vinterbeitene er konsentrert øst for Fauskeidet (område 4), men Nedre Valnesfjord (område 6) og strekningen Erikstad til Venset (område 5) blir også benyttet.

Drivingsveier eller flyttleier og trekkleier for reien er markert på reindriftskartet. Myrområdene på Fauskeidet og i Valnesfjord er viktige flyttleier. Fauskeidet krysses ved Tverå og over Stormyra. I Valnesfjord følger flyttleien dalbunnen på vestsida av Lakselva. Flyttleier har et strengt vern, jfr. Reindriftslovens § 22, og er ikke lov å stenge.

I Balvatn reinbeitedistrikt er grensene mellom de ulike årstidsbeitene mer uskarpe enn for Duokta reinbeitedistrikt. Området fra Sulitjelma og sørover til Balvatnet er et viktig vårområde hvor kalvingen pågår. Kalvinga foregår i mai og reien er da meget var for forstyrrelser. Det er også mange trekkleier for reien i området mellom Fagerli og Kjelvatn.

Både Balvatn og Duokta reinbeitedistrikt har utarbeidet distriktsplaner. Disse planene beskriver utnyttelsen av beiteområdene på en mer detaljert måte, beskriver driftsmessige behov fremover, og er dessuten et viktig innspill til kommunens arealplanlegging. Planene har vært ute på høring til kommunen, og er nå stadfestet av områdestyret for reindriften. Ferdigstilling av kommunens arealplan letter arbeidet med å samordne arealbruken mellom ulike arealinteresser.

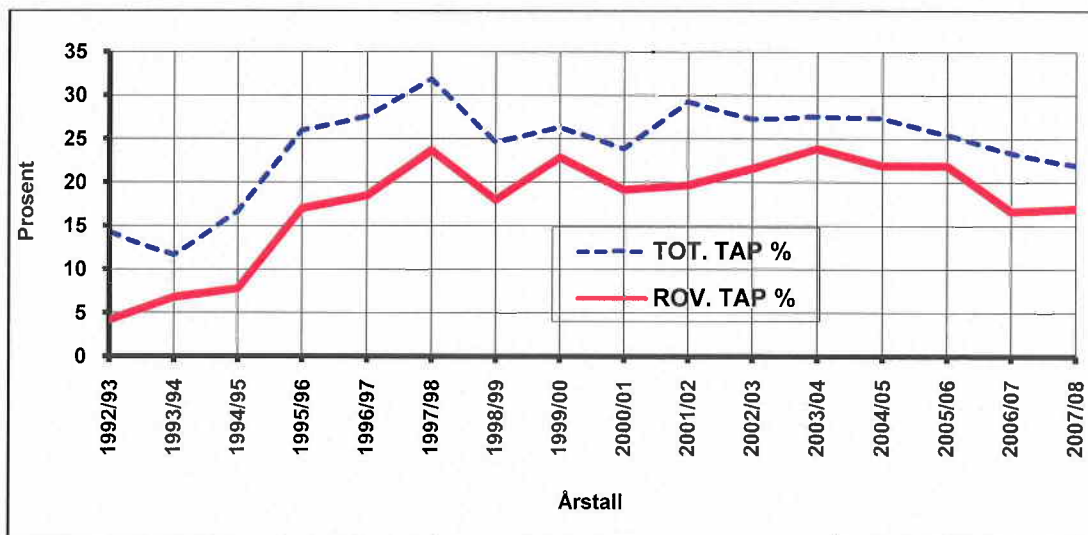
Duokta reinbeitedistrikt har tidligere etablert et godkjent reinslakteri i Holtan. Distriktet arbeider nå med planer om å få flere dyr å slakte ved dette slakteriet samt å få til en større grad av videreføring. Det er nå satt i gang et interreg-prosjekt i samarbeid med en svensk sameby, med sikte på å få til økt samarbeid i grenseområdene og slakte svensk rein i Norge.

Reindriften står overfor en rekke utfordringer i tiden fremover. Reieneierne gir uttrykk for at turisme og friluftsliv utgjør en alvorlig trussel i mange områder. For Fauske kommune gjelder dette i første rekke Sulitjelmafjellene, hvor det enkelte år har vært store vanskeligheter under slakting i september pga. stort jaktpress. I utgangspunktet forsøker man å få gjennomført slaktingen før jakta starter, men dette er helt avhengig av værforholdene. Det store presset medfører i perioder betydelig merarbeid for reindriften. Det er nå innledet samarbeid med Statskog for å øke informasjon ut til jegerne om å vise hensyn i de mest følsomme områdene for reindriften i de første dagene av jakta.

Dersom grunneierne i kommunen organiserer utnyttelsen av utmarksressursene uten å ta hensyn til reindrifta vil det også oppstå problemer i de sentrale strøk av kommunen.

Ved siden av det forannevnte har økningen i rovdyrbestanden etter hvert utviklet seg til å bli et av de største problemene for en bærekraftig reindrift. Selv om reieneierne jobber godt og målrettet med produksjonsfremmende tiltak, opplever de at både reintall og produksjon går ned. Resultatet av deres innsats er det rovdyrene som høster. Frem til begynnelsen av 90-tallet var de totale tapene stabile på ca. 10-15% mens rovvilttapene lå på 2-6%. I 1992/93 var antallet tapte rein p.g.a. rovdyr 109 dyr (4,2%). I 1997/98 var det så mye som 647 dyr (23,4%) som var gått tapt p.g.a. fredede rovdyr, (fig.9). Denne utviklingen har ført til at en stadig større andel av reieneiernes inntekter kommer i form av «rovdyrerstatninger». Rovvilttapene har vært størst i Balvatn reinbeitedistrikt. For noen få år siden lå rovvilttapene forholdsvis stabilt i overkant av 20 % og var urovekkende store. De siste driftsårene har rovdyr tapet gått

noe ned og lå på 17 % i driftssesongen 2007/08. Dette er imidlertid fortsatt et altfor stort rovvilttap for reindriftsnæringen.

Figur 9. Tap av rein ved rovdyr for reineiere bosatt i Fauske kommune
Kilde: Reindriftsforvaltningen i Nordland 2009).

På grunn av den ekstensive arealbruken kommer reindriften ofte i konflikt med andre arealbruksinteresser. Fra reindriftshold hevdes det at de indirekte følgene av at arealer blir omdisponert ofte er større enn de direkte. Vei og jernbane stenger for utnyttelse av beiteland, mens oppdyrking av arealer fører til at områdene rundt også berøres fordi reinen har lett for å komme inn på dyrket mark. Drenering av myrarealer forringer beiteverdien av disse områdene som vinterbeite. Vinterbeite er dessuten minimumsfaktoren for størrelsen på reindriften.

Utmarksgjerdene skaper problemer der de krysser drivingsveier eller flyttleier. Porter i disse områdene vil hindre unødig ødeleggelse av gjerder. Ellers er det et generelt ønske om at gjerdene som skjermer mot dyrkamark bør være noe høyere og at en ikke bruker piggråd som øverste streng.

Selv om forholdet til gårdbrukerne i området oppleves å være relativt lite konfliktyllet er det grunn til å være våken for følgende konfliktområder:

- oppdyrking eller annen kultivering av myr
- anlegg av kanaler og veger og etablering av plantefelt i flyttleia
- oppsett av gjerder, hytter og andre faste installasjoner
- organisert bruk av utmark i samme periode som reinen oppholder seg i området

2.4. Utmarksneringer.

Jakt og fiske er de viktigste utmarksneringene. Kommunen har en forholdsvis stor elgstamme. Kommunen er inndelt i 5 bestandsplanområder (tidl. driftsplanområder). Det er ingen enkeltvald. Det er inngått avskytingsavtale for bestandsplanområdene. Avtalen gjelder for 3 år om gangen.

Fauske kommune er med i et samarbeid med Jernbaneverket, Statens vegvesen (Mesta) og kommunene Bodø, Saltdal, Sørfold, Meløy og Gildeskål som går ut på å gjøre forebyggende arbeider for å hindre påkjørsler langs veiene og jernbanelinja.

Det er ført statistikk over tildelte og felte dyr tilbake til 1964 da det ble åpnet for for elgjakt. Den gang ble det gitt tilsagn om felling av 10 dyr og det ble felt 8. I 2007 ble det felt 83 dyr som foreløpig er rekord for felte elg i kommunen. I 2008 ble det felt 82 elg.

Figur 10 viser utvikling i avskyting og fordeling mellom hanndyr, hunddyr og kalver. Registreringer viser at elgstammen har vært voksende i kommunen sett under ett.

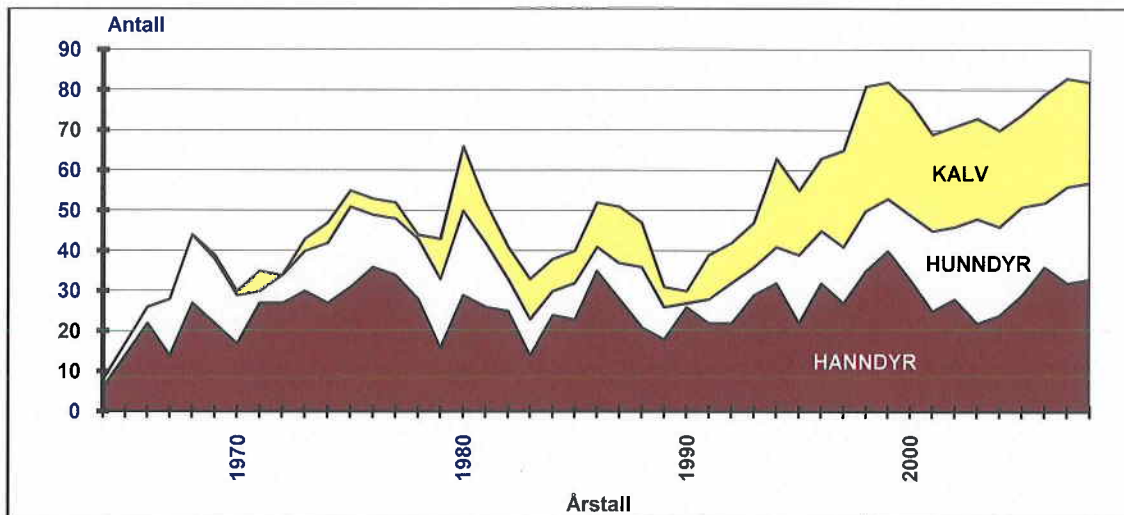
Elgstammen har aldri vært så stor som før jakta 1999, men den store snøvinteren år 2000 gjorde at det ble ekstra mange dyr påkjørt av bil og tog. Tog tok hele 28 av de 39 dyr som ble drept utenom regulær jakt i jaktåret 1999/2000. Sommeren 2000 besørget kommunen rydding av skog langs det meste av jernbanens område i Fauske kommune, og håpet at dette ville gi positiv effekt ved kommende snøvintre. Kostnadene ved ryddingen ble dekket av jernbaneverket. Det siste jaktåret (2008/09) ble det drept 9 elg av tog og 3 elg av bil. Samlet irregulær avgang av elg var 12 dyr.

Tidligere hadde hagebruksnæringen litt problem med den voksende elgstammen, men gode elektriske gjerder holder elgen unna jordbær- og grønnsaksland og er ikke noe vesentlig problem lenger. Rådyrstammen som etablerte seg i kommunen i 70-årene, har gått sterkt tilbake og det er bare noen spredte individer igjen i Nedre Valnesfjord og Leivset. Gaupa antas å være hovedårsaken til nedgangen i stammen.

Forholdene for småviltjakt er gode i kommunen med tilrettelagt salg av jaktkort i de mest attraktive områdene (både på privat- og statseid grunn). Bestanden av småvilt varierer noe fra år til år, men jaktåret 2000/2001 var et særlig godt rypeår. De siste årene har vært forholdsvis dårlige.

Innlandsfisket er i hovedsak konsentrert om Øvre Valnesfjord. Fauskeeidet og Sulitjelma-området. I disse områdene foregår også et utstrakt isfiske. Vassdragene i kommunen er av miljøvernavdelingen vurdert til å ha et potensiale på 500 - 1.000 kg laks og sjørret pr år.

Salg av fiskekort er organisert gjennom utmarkslag/elveeierlag og gjennom Statskog.

Figur 10. Avskyting av elg i perioden 1964 - 2008 (Kilde Fauske viltnevd). Akkumulert.

Nordland fylke er inndelt i 11 kultiveringssoner for fiske for å unngå spredning av smitte. Fauske kommune med unntak av Valnesfjord tilhører Sone Indre Salten som også omfatter Saltal.

Valnesfjordområdet hører til Sone Ytre Salten.

Lakselva er prioritert som et vassdrag med regional betydning der det bør settes i verk tiltak i form av tilrettelegging og informasjon.

Det er utarbeidet felles fiskekort for privat grunn i kommunen for de grunneierlag som er med i samarbeidsordningen.

I Vallvatnet er det opparbeidet adkomst for funksjonshemmede og satt opp brygge som har båt plass og som det kan fiskes fra. Dette er gjort av kommunen. Fiskeforvaltningen har "sponset" en båt til dette.

2.5. Friluftsliv og turisme.

Det er flere større og mindre befolkningskonsentrasjoner i og omkring Fauske kommune. I tillegg er det stor gjennomfart av reisende og turister fra inn- og utland.

Det er laget flere utredninger om tilrettelegging for turisme og friluftsliv i området. I Øvre Valnesfjord ble det utarbeidet en plan i 1969 (Bruun, 1969). Området betegnes som svært sentralt som helgeutfartssted for Bodøs og Fauskes befolkning. Naturforholdene gjør det mulig å legge til rette for sammenhengende turløyper fra Bodø, Fauske og Røsvik.

Statskog Nordland, avd. Salten er en betydelig eiendomsforvalter i Fauske kommune. Statskog legger opp mye av arbeidet sitt regionalt slik at flere kommuner blir berørt. I Fauske vil Sulitjelmaområdet og Øvre Valnesfjord bli berørt av foreliggende planer (Direktoratet for Statens Skoger, 1990).

I Fylkeskommunens plan for hytter og friluftsliv i Salten er Sjunkfjord-Mistfjord området utpekt som regionalt friluftsområde som bør sikres mot inngrep (Nordland Fylkeskommune, 1986). I Valnesfjordområdet og Sulitjelma er det foreslått fysisk tilrettelegging for å bedre forholdene for brukere av områdene. Det foreslås også tilrettelegging for bading i Nordvika. Her er det nå opparbeidet parkeringsplass for badegjester samt en undergang under jernbanelinja.

I fylkeskommunens plan foreslås Storvikdalen erstattet av Storhaug - Mefjell området. Denne planen foreslår også en vurdering av området mellom Coresjavri og Furuhaugen. Kistrandfjellet, Nordvika, Øvre Valnesfjord og Sulitjelmaområdet er utpekt som friluftsområder av regional interesse.

Jukerdal nasjonalpark som også omfatter en del fjellområder i Sulitjelma i Fauske kommune, ble etablert i 2003.

I 2007 ble det lagt ut til offentlig høring et forslag til nasjonalpark for Sjukan – Misten. Det foreslåtte verneområdet omfatter også store areal i Fauske kommune, nærmere bestemt nordvestre, nordre og nordøstlige deler av Valnesfjord.

I 1985 hadde Fauske kommune ca 720 hytter konsentrert i Sulitjelma- og Kistrandområdet. I kommuneplanen som ble vedtatt i 2001, er det lagt ut områder hvor det kan tillates spredt fritidsbebyggelse. Vi har slike områder ved Furnes, Bringsli, Kosmo, Nystad, Solvik-/Leivsetmarka, Gjengangenga, Nordal, Øvre Skoffedal og Nedre Skoffedal.

Det er 3 oppstillingsplasser for campingvogn i Valnesfjord med 230 - 250 plasser og 2 i Sulitjelmaområdet med mer enn 120 oppstillingsplasser. Daja Camping har i tillegg 12 utleiehytter.

Valnesfjordvatnet med tilliggende nedslagsområde er vedtatt som vernet vassdrag.

Det er tilrettelagt for parkering ved Arsenalet i tilknytning til turområder i Klungsetmarka. På Fauskeidet er det bygd fugletårn ved Kvitblikkvatnet. Et liknende tårn er bygd ved Klungsetleira. Det bør anlegges parkering ved Alveneshalvøya, Øyneshalvøya og

Landbruksplan 10.11.2009

Leivsetodden. Ved Leivsetodden foreslår man også tilrettelegging for adkomst til sjøen. På Øyneshalvøya er det fornminner.

Det finnes en god del naturlige grotter i kommunen og noen av disse har ganske store dimensjoner og er kjent og brukt i friluftssammenheng. To av disse er Okshola ved Vatnbygda og Svarthammerhola ved Moen.

Fauske kommune er en av relativt få kommuner med større permanente isbreer. I den østlige del av kommunen, i Sulitjelmaområdet, ligger isbreene Blåmannsisen og Sulitjelmaisen. Det foregår en del friluftaktiviteter i tilknytning til disse isbreene.

3. Tilskudds og låneordninger.

Næringslivet er under stadig omstilling og det ytes betydelige beløp over statsbudsjettet til omstillingsprogrammer. Industri og annet næringsliv har også ulike støtteordninger for å styrke konkurranseevnen. Landbruket har lenge hatt en særstilling innen næringslivet ved at næringsorganisasjonene har forhandlet direkte med staten om forutsetningene for bøndernes inntekter. Bruken av tilskudd og gunstige lånebetingelser har vært en viktig del av denne politikken. Man har også villet styre produksjonen av husdyrprodukter utenom korndistriktene på Østlandet og i Trøndelag. Differensiering av tilskuddsordningene har vært et viktig redskap for å oppnå dette.

På grunn av at den innenlandske etterspørselen etter matvarer vi kan produsere selv etterhvert er dekket og at internasjonale avtaler setter begrensninger, har man gått over fra å gi tilskudd som belønner produsert mengde til tilskudd som belønner bruk av arealer ol. Dette faller sammen med utviklingen i de fleste vestlige land.

Antallet tilskudds- og låneordninger er stort og reglene for tildeling er under stadig endring. Vi nøyer oss derfor med en grov oversikt. Den enkelte bør henvende seg til kommunen for å undersøke muligheter for finansiering.

I tilknytning til jordbruksdrift gis gis det produksjonstilskudd til ulike produksjoner. Det er også mulig å få tilskudd til ulike former for miljøtiltak.

Det ytes midler til omstillingsarbeidet på bygdene. Disse midlene skal brukes til å fremme lønnsom næringsutvikling samt utvikling av miljøverdier innen og i tilknytning til landbruket. Hovedmålgruppen er personer med tilknytning til gårdsbruk.

Det er også tilskuddsordning i tilknytning til praksisplasser i jordbruket.

Det ytes også tilskudd til skogbruket. Både veibygging, hogst og skogkultur omfattes av slike ordninger. Kommunen har oversikt over ordninger og betingelser.

4. Lover og forskrifter.

Det er umulig for en næringsdrivende eller en etablerer å holde orden på alle lover og forskrifter som berører virksomheten. Derfor er det viktig å ha kontakt med de offentlige kontor som forvalter regelverket. Når det gjelder kjøp eller annen overdragelse av eiendom, tekniske og veterinære krav til bygninger og faste installasjoner, konsesjonsgrenser for antall dyr i driftsbygninger, tiltak for å hindre forurensing mm. er landbrukskontoret i kommunen rette instans. Landbrukskontoret kan også hjelpe til med å finne hvem som har ansvar for lover og forskrifter av mer spesiell art.

Dersom en foretar bygningsmessige endringer eller fysiske inngrep på innmark eller i utmark må en forsikre seg om at dette ikke bryter med lover, forskrifter eller vernebestemmelser. Ved planlegging som foretas av fylkesmannens landbruksavdeling eller hos annen planlegger må gjeldende lover og forskrifter følges. Grunneierne står likevel selv ansvarlige for brudd

på reglene eller skader og uhell som oppstår som følge av dette. De fleste tilskuddsordningene innen landbruket er også knyttet til krav om oppfølging av lover, forskrifter og tiltak som myndighetene ønsker gjennomført.

Grunneiere i Fauske bør være spesielt oppmerksomme på bestemmelser i Reindriftsloven som regulerer reieneiernes rettigheter. Spesielt ved tiltak som berører utmarksarealer.

Ved produksjon av de tradisjonelle landbruksproduktene ivaretar omsetningsleddene kravene til kvalitet. Dersom en ønsker å markedsføre egne produkter vil disse i de fleste tilfeller være underlagt kvalitetskrav i form av norsk standard. Kravene gjelder både merking, emballasje, kvalitet mm. Oppfølging av kravene vil ha betydning dersom det kommer krav om erstatning. En produsent som ikke har gjort forsøk på å tilfredsstille kvalitetskravene vil stå svakt i slike saker.

Store arealer i Norge er underlagt bestemmelser som setter begrensninger for aktivitet i enkelte områder. I Fauske kommune er det et myr- og fuglereservat i området rundt Kvitblikvatnet, et barskogreservat på Øynes, et skogreservat ved Kungset samt nasjonalpark i Sulitjelmfjellene som grenser til Saltdal kommune (Junkerdal nasjonalpark). Valnesfjordvatnet med tilhørende vassdrag er vernet vassdrag. Kommunen er også berørt av kultiveringsplanen for ferskvannsfisk i Nordland som deler kommunen i to forvaltningsområder. Det er ikke tillatt å bruke settefisk fra andre distrikter i foredlingsarbeidet. Forskrift om vernskog berører retten til hogst i naturskog og plantet skog. Det ble vedtatt nye vernskogbestemmelser for Fauske kommune 20. november 1996.

En del arealer i kommunen er også båndlagt av interessenter som har rettigheter til utnyttelse av fjellgrunn.

5. Verdiskaping og sysselsetting i landbruket.

Landbrukets verdiskaping er i stor grad basert på utnyttelsen av lokale ressurser. Den lokalt produserte andelen av dyrefôr er minst for svin og fjørfe og størst for sau og rein. Det skapes verdier fra ressurser som ellers ikke ville hatt seg utnyttet og i områder som ellers ville vært uten bosetning. Det er også vanskelig å tenke seg alternative arbeidsplasser til dette i dagens Norge.

I år 2008 utgjorde den totale verdien av produkter fra jordbruk og hagebruk levert til samvirke-bedriftene ca. 18,2 millioner kroner (Vedlegg 4). Leveranser til private grossister kommer i tillegg med en verdi på ca. 0,96 millioner kroner (ca. kr. 660.000 for bær og kr. 300.000 for grønnsaker).

Når vi summerer oppgitte tall fra samvirkebedriftene og de statlige tilskuddsordningene (Vedlegg 3) og samtidig gjør et anslagsvist tillegg for omsetning utenom samvirkebedriftene, får vi en verditilførsel på ca. kr. 32.807.000 (se tabell 3).

Virksomhet	Verdiskaping	Årsverk
Jordbruk og hagebruk	32 807 000	96
Skogbruk	3 408 000	14
Reindrift	1 358 474	5
Storviltjakt	730 000	
Småviltjakt og fiske	280 000	
Sum landbruk	38 583 474	115

Tabell 3.

Verdiskaping (kroner) og sysselsetting (årsverk) for landbruksnæringene i 2008.

I år 2008 er virksomheten i skogen beregnet til en verdi av vel 3,3 millioner kroner. I tillegg ble kommunen tilført 80.628 kroner i statlige tilskudd til tiltak i skogbruket (Vedlegg 6).

Fauske er bostedskommune for alle reineiere med beiteområde i kommunen. Førstehåndsverdien for reinkjøtt er beregnet til 1.002.675 kroner for 2007/08. Med tilskudd på 355.799 kroner kommer den registrerte verditilførselen fra næringen opp i nærmere 1.4 millioner kroner (Vedlegg 9).

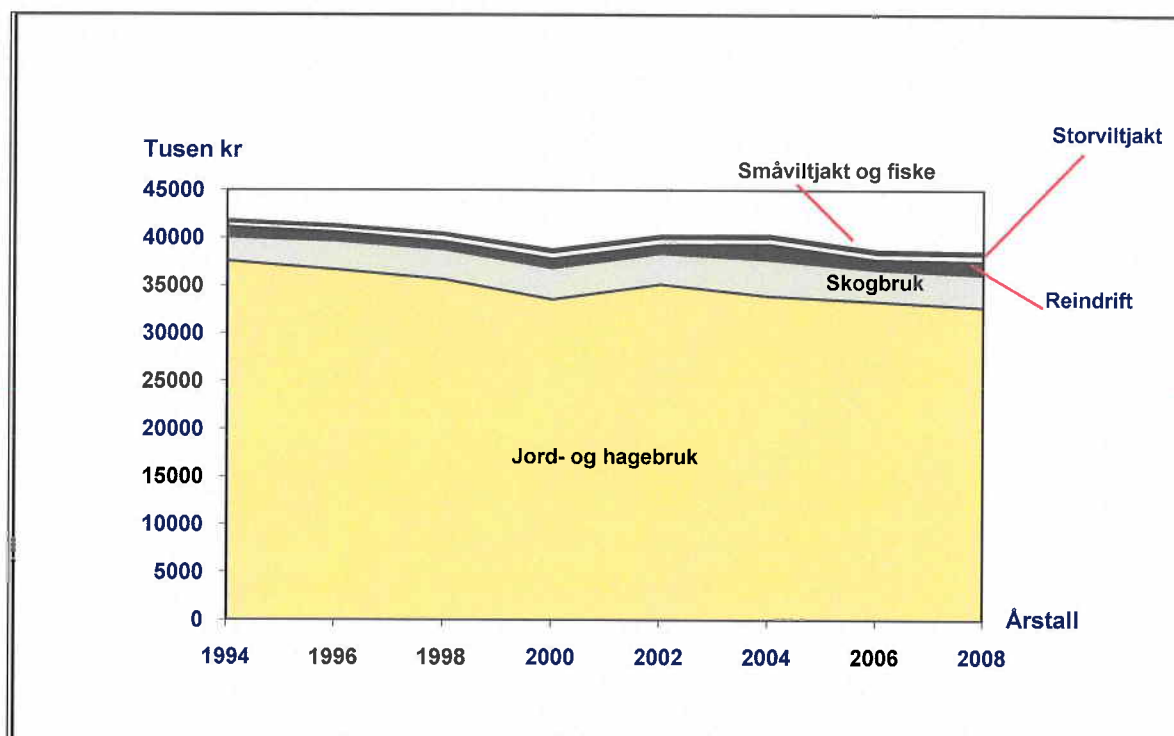
Den samlede verdien av jakt og fiske er anslått til 1.010.000 kroner (tabell 3). Den totale målbare verdiskapingen fra landbruksnæringene er på vel 38,5 millioner kroner. I tillegg kommer verdien av:

- arbeidsplasser basert på varige og fornybare ressurser
- matvaresikkerhet for kommunens befolkning
- spredt bosetning
- stell og vedlikehold av kulturlandskapet

I år 2008 anslår/beregner landbrukskontoret sysselsettingen i primærproduksjonene i landbruket til 115 årsverk. Dette tallet inkluderer landbruksvikarer og avløsere. Noe av denne arbeidsmengden er hele årsverk og gir full sysselsetting gjennom året, mens andre er deler av årsverk som utgjør større eller mindre del av inntekten for den personen det gjelder. Antall sysselsatte vil derfor ligge betydelig høyere enn antall årsverk.

Det er gjort forsøk på å beregne ringvirkningene av arbeidsplasser i landbruket. Undersøkelser i Vesterålen viser at 1 årsverk skaper ytterligere 1,5 årsverk i andre næringer. Landbruket bruker ca. 34 % av egen omsetning i regionen.

Ut fra disse tallene gir landbruket grunnlag for omkring 172 årsverk utenom næringen og landbruket handler for omkring 13,1 millioner kroner i regionen.

Figur 11. Verdiskapingen i landbruket i Fauske kommune i løpende kroneverdi. Akkumulert kurve.

II. STRATEGIDEL

1. Innledning.

Initiativet til utarbeidelsen av næringsplan for landbruket i Fauske kommer gjennom Strategisk næringsplan for kommunen:

Med utgangspunkt i eksisterende datagrunnlag skal planen bygges opp etter samme mønster som kommunens strategiske næringsplan og hvor den overordnede målsetting og hovedstrategi skal være ledetråd.

(Strategisk næringsplan, 1994).

Formålet med arbeidet er å:

Utarbeide en plan for videreutvikling av jord - og skogbruksnæringene i kommunen, hvor også nye "attåt"- næringer/bygdeturisme o.l. tas med, slik at eksisterende arbeidsplasser sikres og nye skapes.

(Strategisk næringsplan, 1994).

Kvalitetskravene til målsettingen i strategisk næringsplan må legges til grunn for landbruksdelen. Disse kravene er:

- den skal være konkret og målbar
- den skal være noe vi kan strekke oss etter i fellesskap, men må ikke være urealistisk.
- vi skal være enige om den.
- den skal være forståelig og salgbar

Realistiske målsettinger må blant annet bygge på en tolkning av de rammevilkår samfunnet stiller for landbruket. Man må forholde seg til signaler om effektivisering, kostnadsreduksjoner og ønsket om lavere matvarepriser.

Planen er bygd etter samme mal som Strategisk næringsplan. Landbruk er et omfattende begrep som har gjort det vanskelig å formulere et hovedmål som er kort, konsist, dekkende og lett å huske. Derfor er det formulert delmål som en presisering av hovedmålet.

2. Presiseringer og definisjoner.

Strategisk landbruksplan gir viktige signaler om hvor fremtidige midler og krefter må settes inn for å styrke landbruksnæringene. Derfor er det viktig å presisere at en forutsetter at de rammevilkår kommunen til nå har gitt næringen opprettholdes. Dette innebærer at kommunale tilskudd til landbruksvikarordningen, forsøksringen, dreneringsarbeid og tiltak i skogbruket ikke anses som uinteressante selv om de ikke er nevnt konkret i planen.

Landbruk dekker flere virksomheter som har til felles at de er avhengige av ressurser som er bundet til eiendomsrett eller disposisjonsrett over arealer. Planen omfatter jordbruk, hagebruk, skogbruk, reindrift, utmarksnæringer og tilleggsnæringer.

3. Hovedmål og delmål.

Hovedmål.

Opprettholde og utvikle livskraftige lokalsamfunn i Fauske kommune gjennom en bærekraftig utnyttelse av landbrukets ressurser.

Hovedmålet understreker den betydning landbruket har for bosetningen i Fauske kommune. Det åpner for å opprettholde og utvikle alle lokalsamfunn til livskraftige enheter uten å ta stilling til nåsituasjon. Hvorvidt slike lokalsamfunn skal oppnå livskraft avhenger i stor grad av hvilke ressurser som er tilgjengelige og hvordan de kan utnyttes.

Utnyttelsen av ressursene skal ikke underminere eksistensgrunnlaget, men bygge på en varig og forsvarlig bruk av næringsgrunnlaget.

Delmål 1.

De tradisjonelle landbruksnæringene skal videreutvikles og styrkes.

De tradisjonelle landbruksnæringene er jordbruk, hagebruk, skogbruk og reindrift. Jordbruket står for den største verdiskapingen. Fauske er den største hagebrukskommunen i Nord - Norge og tredje størst innen bærproduksjon. Skogbruket har et stort potensiale i de nærmeste tiårene. Reindriften har solide tradisjoner i kommunen og utmerker seg blant annet ved å produsere kjøtt på store utmarksarealer som ellers ville regnes som uproduktive.

Disse næringene danner ryggraden i utnyttelsen av de biologiske fornybare naturressursene i kommunen og er helt avgjørende for levende bygder og et velstelt kulturlandskap.

Antall årsverk, rekruttering og produksjonsvolum vil være måleindikatorer for utviklingen fremover.

Delmål 2.

Tilleggsnæringer knyttet til utnyttelse av landbrukseiendommer skal utvikles og styrkes.

For tiden er det nasjonal overproduksjon eller full markedsdekning for de fleste tradisjonelle landbruksproduktene. Det er også flertall for å prioritere lavere priser på landbruksprodukter foran høyest mulig nasjonal selvforsyning av matvarer. Det er innført kvoteordning på melk slik at produksjonskapasiteten på mange gårdsbruk ikke utnyttes fullt ut. I denne situasjonen søker man å utvikle tilleggsnæringer på eksisterende bruk eller nye arbeidsplasser.

Gjennom bygdeutviklingsmidler (BU-midler) kan en få økonomisk hjelp til å utvikle ideer til nye næringer. Hovedmålgruppen er personer tilknyttet gårdsbruk. Dette delmålet dekker både denne typen virksomhet og utmarksnæringer som jakt og fiske.

Delmål 3.

Bygdekulturen og bygdemiljøet skal aktiviseres og synliggjøres.

Det interne samarbeidet i bygdene er viktig både for sosial velvære og for aktiv næringsvirksomhet. Gode bygdemiljø gir større mulighet for at ungdom finner det attraktivt å etablere seg i hjemkommunen. Mange er avhengige av inntekter som hentes på arbeidsplasser utenfor bygda, og effektivisering i alle næringer fører til mindre tid og krefter til sosialt samvær. Dette fører til at ensomhet ikke bare er et storbyfenomen.

Mange steder har det skjedd en endring fra at flertallet av innbyggerne i bygda var engasjert i gårdsdrift til at de er i mindretall. Dette skaper praktiske problemer når det for eksempel gjelder tidspunkt for ulike arrangementer.

Stor usikkerhet om fremtiden og stadig anklager om at bygdefolk og bønder er en unødvendig belastning for storsamfunnet er med på å legge en demper på kreativitet og pågangsmot.

En aktivisering av bygdemiljøene og en synliggjøring av de verdier bygdene tilfører samfunnet vil gi økt selvfølelse, være viktig for rekruttering og gi grunnlag for næringsvirksomhet.

Delmål 4.

Samarbeidet mellom fagfolk og miljøer som forvalter naturressursene skal styrkes.

Omorganiseringen av landbruksetatene åpner for et nærmere samarbeid innen administrasjonen mellom personale som arbeider med forvaltning av naturressursene. Landbruket og tilknyttede næringer vil ha nytte av et nærmere samarbeid både internt og mot andre virksomheter i kommunen. Dolomitt og marmor danner grunnlaget for betydelig industrivirksomhet og indirekte også landbruk ved å utgjøre viktige og positive bestanddeler i jordsmonnet.

Reindriften er avhengig av store arealer og muligheter til å forflytte reinflokkene over hele kommunen. Kontakten mellom kommunen og reinbeitedistriktene bør bedres. Det samme gjelder kontakten mellom de ulike deler av landbruksnæringen.

Det ligger potensielle konfliktområder på felter som forvaltning av elgstammen og hagebruk, skogforvaltning og sauebeite, friluftsliv/turisme og reindrift og eiendomsrett til jord og skog i forhold til bruksrett.

Statskog eier nær 59 % av landarealet og er dermed en viktig medspiller i blant annet utviklingen av friluftsliv og turisme.

4. Kommentarer til strategier og tiltak.

Arbeidet med strategier og tiltak har i vesentlig grad vært påvirket av tre åpne møtene som er arrangert og hvor representanter fra næringene og andre interesserte har vært invitert. Ved

Landbruksplan 10.11.2009

den endelige prioriteringen ble det lagt vekt på å unngå for mange tiltak. Planen skal rulleres og uprioriterte tiltak kan da vurderes på nytt. De strategiene som ikke har oppnådd prioriterte tiltak i denne omgang blir stående.

Landbrukskontoret har i hele planprosessen gjort oppmerksom på at man har begrensede muligheter til å delta i gjennomføringen av tiltak med dagens bemanning og arbeidsbelastning. Det er likevel ikke til å unngå at landbrukskontoret får en sentral rolle i de fleste tiltakene på grunn av den brede kompetansen kontoret sitter inne med.

Kontoret vil ha en nøkkelposisjon blant annet når det gjelder å formidle kontakt og i å følge opp effekter av tiltakene.

5. Rullering av planen.

Strategisk landbruksplan dekker en planperiode på 4 år. Forslag til rullert plan skal legges frem for kommunestyret til behandling hvert annet år i desember. Det arrangeres åpent evalueringsmøte hvert år i mars måned hvor status presenteres for næringsutøvere og andre interesserte.

Etter hver rullering oppnevner formannskapet ei styringsgruppe for en ny rulleringsperiode på to år. Medlemmene i styringsgruppa skal komme fra kommuneadministrasjonen og landbruksnæringene. Leder plan/næring og skogbrukssjef inngår som faste medlemmer. Leder plan/næring skal være leder i styringsgruppa. Formannskapet oppnevner videre en representant for hver av organisasjonene bondelaget, bonde- og småbrukerlaget, skogeierlaget, reinbeiteområdene og eggprodusentene etter forslag fra den angjeldende organisasjon/næringsområde.

Lederen for styringsgruppa har ansvaret for innkalling til møter.

Møte- og reiseutgifter til styringsgruppen søkes dekket ved tilskudd fra næringsfondet.

6. Strategier og tiltak.

Strategier og tiltak er presentert samlet. Tiltakene er nummerert fortløpende for å lette oversikten.

Opprettholde og utvikle livskraftige lokalsamfunn i Fauske kommune gjennom en bærekraftig utnyttelse av landbrukets ressurser.

<p>Delmål 1 De tradisjonelle landbruksnæringene skal videreutvikles og styrkes.</p>	<p>Delmål 2 Tilleggsnæringer knyttet til utnyttelse av landbrukseeiendommer skal videreutvikles og styrkes.</p>	<p>Delmål 3 Bygdekulturen og bygdemiljøet skal aktiviseres og synliggjøres.</p>	<p>Delmål 4 Samarbeidet mellom fagfolk og miljøer som forvalter naturressursene skal styrkes.</p>
<p>Strategi 1 Sikre rekruttering og ressurstilgang. <i>(Ingen prioriterte tiltak)</i></p>	<p>Strategi 5 Sikre en bedre utnyttelse av utmarksressursene. 3 <i>Beitegranskning av elgbeiter i kommunens utmark</i></p>	<p>Strategi 7 Styrke kontakten mellom landbruket og skoleverket. <i>(Ingen prioriterte tiltak)</i></p>	<p>Strategi 9 Bedre samarbeide mellom næringsdrivende, grunneierne og kommunen. <i>(Ingen prioriterte tiltak)</i></p>
<p>Strategi 2 Sikre størst mulig produksjon og bearbeiding av landbruksprodukter med høy kvalitet. 1 <i>Reinslakteriet i Holtan - Forprosjekt for etablering av lede-/samle-gjerde, bro samt forings-/fjøs-plass for slaktedyr</i></p>	<p>Strategi 6 Skape et miljø for ideutveksling, identviking og markedsføring. <i>(Ingen prioriterte tiltak)</i></p>	<p>Strategi 8 Aktiv markedsføring av bygdene. 5 <i>Kartlegging av kultur- og miljøverdier i landbruket</i></p>	<p>Strategi 10 Formålstjenelig organisering av kommunal saksbehandling og veiledning. <i>(Ingen prioriterte tiltak)</i></p>
<p>2 <i>Informasjon og veiledning om økologisk jordbruksproduksjon</i> Strategi 3 Økt aktivitet i skogbruket. 4 <i>Hovedplan for skogsveier</i></p>			
<p>Strategi 4 Utvikle fellestiltak for landbruket. <i>(Ingen prioriterte tiltak)</i></p>			

Delmål 1.**Strategi 2. Sikre størst mulig produksjon og bearbeiding av landbruksprodukter med høy kvalitet****Tiltak 1. Reinslakteriet i Holtan – Forprosjekt for etablering av lede-/samlegjerde, bro samt forings-/fjøs plass for slaktedyr**

BAKGRUNN	Reinslakteriet i Holtan som i flere år drevet med slakting, holder nå på med utbygging av viderefoedlingsanlegg. For å få slakteriet til å fungere på en optimal måte, må det også etableres lede- og samlegjerde og bro ved Tverå for å ta reinen ned fra fra Tveråfjell til slakteriet. Det må også etableres egnet foringsplass/lite fjøs for foring og klipping av sau siden slakteriet også er planlagt for sauslakting.
FORMÅL	Få etablert lede-/samlegjerde og bro for driving av rein fra Tveråfjell til reinslakteriet samt få bygd forings/litenfjøs plass for foring og klipping av sau før slakting.
INNHold	Prosjekttere/planlegge lede-/samlegjerde og bro for rein i tilknytning til reinslakteriet samt foringsplass/fjøs plass for sau.
ANSVAR	Anfinn Pavall
KOSTNAD	20.000 NOK
FINANSIERING	Næringsfondet: 20.000 NOK
GJENNOMFØRING	2010 – 2011

ooo000ooo

Delmål 1**Strategi 2. Sikre størst mulig produksjon og bearbeiding av landbruksprodukter med høy kvalitet****Tiltak 2. Informasjon og veiledning om økologisk jordbruksproduksjon**

BAKGRUNN	<p>Det er fortsatt forholdsvis få gårdbrukere i kommunen som driver med økologisk jordbruksproduksjon (2,2 % av produksjonen). Økologisk jordbruksproduksjon blir regnet som gunstig med hensyn til kvaliteten på produktene og livsmiljøet idet produksjonen i stor grad foregår uten tilsetning av kunstige og dels skadelige stoffer. Normalt er økologisk produksjon mer arbeidskrevende og bedre betalt for produktene.</p> <p>Regjeringen har som målsetting at økologisk produksjon skal utgjøre om lag 15 % av jordbruksproduksjonen.</p>
FORMÅL	<p>Øke kunnskap og kompetanse om økologisk jordbruksproduksjon blant gårdbrukerne i kommunen. Motivere flere av dem til å starte opp med slik produksjon.</p>
INNHold	<p>Arrangere kurs, møter, seminar med erfarne kunnskapsrike instruktører, foredragsholdere.</p>
ANSVAR	<p>Leder plan og utvikling</p>
KOSTNAD	<p>30.000 NOK</p>
FINANSIERING	<p>Næringsfondet: 30.000 NOK.</p>
GJENNOMFØRING	<p>2010 – 2011</p>

ooo000ooo

Delmål 2.**Strategi 5. Sikre en bedre utnyttelse av utmarksressursene****Tiltak 3. Beitegransking av elgbeiter i kommunens utmark**

BAKGRUNN	<p>Elgjakten i kommunen er organisert i 5 bestandsplanområder som igjen er delt opp i flere jaktområder. Kommunen tildeler hvert bestandsplanområde fellingstillatelser for 3-års perioder. Bestandsplanområdene må innenfor 3-års perioden planlegge hvordan den årlige avskytingen skal foretas i jaktområdene.</p> <p>Det er viktig å bestemme mest mulig riktig hvor mye elg som skal felles i de ulike områdene i kommunen samt hvordan alders- og kjønnsfordelingen på fellingsuttaket skal være. Beitegranskinger av elgbeitene i kommunen vil kunne gi et godt grunnlag for å fastsette fellingskvoter. Det vil på det viset bli lettere å bl.a. unngå overbeiting og kollaps i elgbestanden eller overbeskatning av bestanden og dårlig utnyttelse av beitepotensialet.</p> <p>Det vil være svært aktuelt å foreta beitegransking med jevne mellomrom i fremtiden for å få skikkelig nytte av slikt arbeid.</p>
FORMÅL	Ved beitegranskinger av elgbeitene i kommunen å få et bedre grunnlag for å avgjøre fellingsstørrelse- og sammensetting slik at elgbeitene kan utnyttes best mulig til produksjon av jaktverdi (kjøtt- og rekreasjonsverdi).
INNHold	Elgjegere og grunneiere knyttet til de ulike bestandsplanområdene og jaktområdene utfører dugnad med registreringsarbeid på flater som legges ut rundt omkring i kommunens utmark, etter et eget takstsystem. Registreringene blir så samordnet i en takstrapport.
ANSVAR	Viltansvarlig i kommunen
KOSTNAD	20.000 NOK
FINANSIERING	Næringsfondet: 20.000 NOK
GJENNOMFØRING	2010 – 2011

ooo000ooo

Delmål 1.**Strategi 3. Økt aktivitet i skogbruket****Tiltak 4. Hovedplan for skogsveier i kommunen**

BAKGRUNN	En stor del av de produktive skogressursene i kommunen vil være vanskelig å utnytte uten at det bygges en god del mer skogsveier (traktorveier og skogsbilveier). For å gjøre det lettere for kommunens skogbruksmyndigheter i fremtiden å se hvor det er nødvendig å bygge skogsveier og hvilke veier som bør prioriteres med hensyn til bruk av off. tilskudd, vil en hovedplan for skogsveier være et godt hjelpemiddel. I en slik plan bør det også fremgå hvor store skogareal veien vil gi tilgang til samt hvilke konflikter slik skogsveibygging vil medføre i forhold til ulike miljøverdier (friluftsliv, kulturminner, biologisk mangfold). Sentrale landbruksmyndigheter forventer at kommunene utarbeider hovedplaner for skogsveier.
FORMÅL	Å gjøre det lettere å se hvor det bør settes inn ressurser for å få bygd lønnsomme skogsveier i kommunen uten i for stor grad å skade andre interesser utenfor skogbruksnæringen.
INNHold	Oversikt over eksisterende skogsveier og aktuelle nye veier. Det utarbeides oversikt (på liste og kart) som viser veitype og veilengde. For aktuelle nye veier bør det også tas med størrelse på nytteområde, antatt veikostnad, konfliktgrad og prioriteringsklasse. Møter med skogeiere gjennomføres. Planen skal gjelde for kommende 10-årsperiode.
ANSVAR	Skogbrukssjefen
KOSTNAD	5.000 NOK
FINANSIERING	Næringsfondet: 5.000 NOK
GJENNOMFØRING	2010 - 2011

ooo000ooo

Delmål 3.**Strategi 8. Aktiv markedsføring av bygdene****Tiltak 5. Kartlegging av kultur- og miljøverdier i jordbruket**

BAKGRUNN	<p>Det er flere kultur- og miljøverdier i jordbruket som kan komme til å bli ødelagt i fremtiden hvis det ikke settes i verk særskilte tiltak for å ta vare på dem. Det dreier seg om gamle hus og bygninger, jordkjellere, stabur, steingjerder og lignende samt ulike kulturlanskapstyper rundt omkring i bygdene. Slik utviklingen er i jordbruket for tiden kan svært mye av dette forfalle og bli ødelagt.</p> <p>For å se hvilke kultur- og miljøverdier det særlig bør arbeides for å ta vare på, må det utarbeides en samlet oversikt over slike verdier i kommunen.</p> <p>Kommunen kan bruke statlige tilskuddsmidler til å ta vare på slike verdier.</p>
FORMÅL	Få utarbeidet en oversikt over kultur- og miljøverdiene i jordbruket i kommunen med henblikk på det fremtidige arbeidet med å sikre/ivareta slike verdier.
INNHold	Få en person til å gjennomføre kartlegging av kultur- og miljøverdiene i jordbruket. Arbeidet utføres i samarbeid med jord- og skogbruksansatte i kommunen.
ANSVAR	Leder plan og utvikling
KOSTNAD	80.000 NOK
FINANSIERING	Næringsfondet: 30.000 NOK SMIL-midler: 50.000 NOK
GJENNOMFØRING	2010 – 2011

VEDLEGG:

1. Områdeinndeling med gårdsnummer og gårdsnavn s. 34
2. Områdebeskrivelse s. 35
3. Innvilgede tilskudd og lån for jordbruk og hagebruk i perioden 2004 – 2008 s. 40
4. Verdi av jordbruksprodukter 2004 – 2008 s.41
5. Data fra landbrukstellingene/søkn. Om prod.tilegg i 1979, 1989, 1999, 2002, 2004, 2006 og 2008 s.42
6. Statsbidrag til skogbruket i perioden 1990 – 2008 s. 43
7. Fordeling av skogsveier og arealer etter område og totalt 2008 s.43
8. Oversikt over grunneierlag og gårdsforeninger i Fauske s. 44
9. Verdiskaping og verditilførsler fra reindriften i 2007/2008 s. 44
10. Oversikt over sitert litteratur. s. 45
11. Politisk behandling i formannskapet og kommunestyret (tas inn senere) s. 46
12. Valg av styringsgruppe for Strategisk Landbuksplan (tas inn senere) s. 50

Vedlegg 1. Områdeinndeling med gårdsnummer og gårdsnavn.

Område	Nr.	Gnr.	Gårdsnavn	Område	Nr.	Gnr.	Gårdsnavn
Leivset	1	83	Leivset, nedre	Nedre Valnesfjord	6	48	Hestekker
		84	Leivset, øvre			49	Vollan
Vatnbygda	2	85	Moen			50	Ness
		86	Solvik			51	Alvenes
		97	Hjemgam			52	Stemland
		98	Os			53	Stokland
		99	Mosti			54	Haug
		100	Vatnan			55	Haukland
101	Finneid	56	Løkås				
Fauske sentrum	3	102	Fauske østre	57	Strømsnes		
		103	Fauske vestre	58	Hagenes		
Fauskeeidet	4	107	Rødås	76	Furnes		
		108	Grønås	77	Nordvik		
		109	Røyrvik	78	Kistrand		
		110	Kvitblik	Midtre Valnesfjord	7	59	Helskog
		111	Åsbakk			60	Djupos
		112	Medås			61	Nystad
		113	Hjemås			62	Kosmo
		114	Åseng			75	Laksåbakk
		115	Tverå	Øvre Valnesfjord	8	63	Bjørnbakk
116	Tortenli	64	Tverelv				
Strekningen Erikstad til Venset	5	43	Øines			65	Østerkløft, nedre
		44	Røvik	66	Østerkløft, øvre		
		45	Holstad	67	Fridal		
		46	Venset	69	Neverhaug		
		47	Hundholmen	70	Vestvatnli		
		104	Erikstad	71	Jordbru		
		105	Lund	72	Bringslimark		
		106	Knurvik	73	Bringsli		
		117	Klungset, indre	74	Bringslimo		
		118	Klungset, ytre				

Vedlegg 2. *Områdebeskrivelse.*

1. Leivset.

Berggrunnen i området domineres av kalkspatmarmor og dolomittmarmor.

1.1. Jordbruk og hagebruk.

1.1.1. Naturgrunnlag.

Jordsmonnet består av sand- og moldblanda leirjord og leirblandet sandjord. Jevnt over mye stein. I Leivsetvika, Bådsvika og brukene mot Fauskevika er det mer rein moldjord og sandjord. God jordtilstand og drenering på arealer som er i drift.

Det er brukbar arrondering i området. Passe helling fører til god overflateavrenning. I enkelte områder gir hellingsforholdene problemer for traktordrift.

Selve Leivset har særlig god beliggenhet med helling mot sør, sør-øst og sør-vest. Tidlig vår og lang vekstsesong. Dette gjør at området egner seg godt til dyrking av kravfulle hagebruks-vekster.

Melkeproduksjon og sauehold er de viktigste produksjonene i dette området.

1.2. Skogbruk.

Området har 3 % av det økonomisk drivverdige skogarealet i kommunen og 4,4 % av ferdige veier. Det gjenstår bygging av 3.970 m planlagte traktorveier og dette er vel 40 % av det totale veibehovet i området.

1.3. Andre næringer.

Det er mulighet for grottevandring i området.

I Kvænflåget ligger et steinfjøs som kan være en attraksjon, men området er vanskelig tilgjengelig.

2. Vatnbygda og Sulitjelma.

Området omfatter Finneid, Moen, Solvik og Sulitjelma. Berggrunnen i området domineres av kalkspatmarmor og dolomittmarmor vest for en linje fra Saksenvika ved Rognan til Storvikbukta. Grensa mot nord går i hovedsak langs Sulitjelmavassdraget. Øst for denne linja dominerer glimmerskifer og fylitt i høyden og kalkglimmerskifer og kalkfylitt langs vassdraget.

2.1. Jordbruk og hagebruk.

2.1.1. Naturgrunnlag.

Overveiende jordtype er sandjord. I nederste delen (Finneidområdet) er det mye morenejord, noe som fører til høyt steininnhold. Lengre opp i dalen er jordsmonnet mer påvirket av vassdraget og en finner mye finsand.

Store sammenhengende flater i deler av området, men små enheter dominerer. Sterk teigblending, men virkningen dempes av at det er mye leiejord.

Landbruksplan 10.11.2009

Delvis problemer med drenering på grunn av kryssende veier.

I Hjemgam- og Moen- området er en av og til plaget av tørke i tørre perioder. Jorda i området ligger lavt i terrenget og store flater gjør at en er utsatt for overvintringsskader på eng. Området er utsatt for vind og dette fører til mye snøbar mark og dyp tele.

Jordforholdene er gode for dyrking av poteter og gulrot, men området er utsatt for vinderosjon.

Det er 2 bruk i drift, et med melkproduksjon og et som driver med kjøttproduksjon på storfe.

2.2. Skogbruk.

Området har i underkant av 37 % av det økonomisk drivverdige skogarealet i kommunen og 34,6 % av ferdige veier. Det gjenstår bygging av 64.090 m planlagte traktorveier og 6.200 m bilveier. Dette er ca 61 % av det totale veibehovet i området.

2.3. Andre næringer.

Det ligger et godt bevart gammelt kraftverk i Os. Moen er en spesiell plass med husene i klynge langs veien og et spesielt landskap. På Sjønstå er det gamle bygninger og terrasert landskap. Jorda blir ikke slått. Det er dårlig vei inn i området.

Størstedelen av fiskevannene i området ligger innenfor Statskogs område. Ved Sjønstå eier Fauskegrus det meste av grunnen.

I Vatnbygda ligger Okshola og i Moen finner en Nord- Europas største grotte i rominnhold, Svarthammerhola.

3. Fauske sentrum.

Eiendommene i dette området er bebygget og ikke i jordbruksproduksjon.

4. Fauskeidet.

Fauskeidet dekker et vidt område med stor variasjon i jordforhold og lokalklima. Myrområdene er kartlagt av det Norske Jord og Myrselskap. Berggrunnen i området består av kalkspatmarmor og dolomitmarmor med unntak av fjellet like øst for eidet. Fjellet mellom Fauskeidet og Valnesfjord består av glimmerskifer og glimmergneis.

4.1. Jordbruk og hagebruk.

4.1.1. Naturgrunnlag.

Bortsett fra litt skredjord langs fjellsidene og muligens noen morenedannelser, er den største delen av berggrunnen dekket av marine avleiringer. Over sedimentene ligger flere relativt store myrstrekninger. Fastmarka som består av leire eller sandblandet leire har sin største utstrekning på midtpartiet av eidet.

I de lavereliggende områdene har en foretatt kanalisering for å sikre avløp. Ellers er dreneringsaktiviteten liten. Det er god tilgang på dyrkingsarealer, men dette er i hovedsak myr. Området er i enkelte år sterkt utsatt for overvintringsskader.

I de lavereliggende områdene er man utsatt for tidlig nattefrost og nordøstlig vind. Det er sein vår i forhold til de sjønære områdene i kommunen. Forholdene ligger først og fremst til rette for dyrking av grovfôr.

Åseng og Åsbakk-gårdene er oppdelt, ellers god arrondering. Nede på bureisingsfeltet er arronderingen svært god. På vestsida er det noe teigblanding.

På Åseng og Åsbakk og øvre deler av Tortenli, Tverå og Kvitblik ligger forholdene godt til rette for dyrking av poteter og mer kravfulle grønnsaker og bær. Gulrot kan dyrkes på gode myrarealer med gunstig lokalklima.

På øst- og sørsiden er beitene nordvendte og dette gir dårlig vårbeite. Det er mye rovdyr i området. Mest jerv, men også noe gaupe. I beitesesongen 2004 var det svært lite rovdyr i området.

Det har vært problemer med gjerdehold, særlig mot Norwegian Talc i Løgavlen.

Det er et fellesbeite for 80 - 90 melkekyr i området. Dyrene kommer fra 4 besetninger.

Fauskeeidet er det største sammenhengende landbruksområdet. Melk og sau er de viktigste produksjonene i dette området. I tillegg dyrkes det en del poteter og grønnsaker. Det meste av sauen beiter i fjellet mellom Valnesfjord og Fauskeeidet.

4.2. Skogbruk.

Området har 16,7 % av det økonomisk drivverdige skogarealet i kommunen og i underkant av 15 % av ferdige veier. Det gjenstår bygging av 17.500 m planlagte traktorveier. Dette er ca 47 % av det totale veibehovet i området.

5. Strekningen fra Erikstad til Venset.

Berggrunnen består av glimmerskifer og glimmergneis.

5.1. Jordbruk og hagebruk.

5.1.1. Naturgrunnlag.

Mold og sandblandet leirjord dominerer, men en finner også innslag av rein sandjord. De fleste gårdene ligger i passende helling mot sørøst, sør og sørvest. Jorda på Klungset-gårdene er stedvis svært brattlendt. Jevnt over små driftsenheter bortsett fra i Røvika. Rikelig tilgang på jord og sparsomt med dyrkingsarealer. Riksveien og jernbanen skjærer gjennom eiendommene og gjør at store arealer vanskelig kan nyttes til beite for storfe.

Området har godt lokalklima, men enkelte år kan en ha problemer med oppfrysing på grunn av barfrost. Bortsett fra dette ligger forholdene godt til rette for produksjon av grønnsaker og bær. Problemet kan løses ved bruk av leskjermer. Jorda er lite egnet til gulrotproduksjon.

Området Øines/Lund har et særlig godt lokalklima, men dårlig utnyttelse av arealene. På Øynes er det nå innhegnet et areal på ca. 150 dekar som brukes til fôrhøsting og beiting i forbindelse med tidlig nedtaking av sau grunnet rovdyrskader.

Klungsetmarka er et yndet utfartssted og man har problemer med løshunder i beiteområdet.

Den viktigste produksjonen i området er melkeproduksjon. Skogholt Gartneri holder til her. Et annet gartneri er Eggen Gartneri som dyrker sykdomsfrie jordbærplanter for salg. Produksjonen av jordbærplanter foregår i samarbeid med Statens stamplantestasjon i Ervika. I tillegg finner en et hønseri i området.

5.2. Skogbruk.

Området har i overkant av 14 % av det økonomisk drivverdige skogarealet i kommunen og i underkant av 15 % av ferdige veier. Det gjenstår bygging av 4.756 m planlagte traktorveier. Dette er nærmere 20 % av det totale veibehovet i området.

6. Valnesfjord (6, 7 og 8).

Valnesfjord er et svært sammensatt område med stor variasjon i lokalklima og forholdene for jordbruksdrift. Presentasjonen av jordbruket er derfor fordelt på tre soner, mens skogbruk og andre næringer er presentert for hele området.

Berggrunnen domineres av glimmerskifer og glimmergneis. Dalbunnen i Valnesfjord avgrenset av en linje i øst fra Sætervann, vest for Neverhaugen og Valnesfjordvatnet, østkanten av Furnesstranda og vest for Stemlandsmyra og fjellfoten i vest består av kalkspatmarmor og dolomitt.

6.1. Jordbruk og hagebruk.

6.1.1. Nedre Valnesfjord.

6.1.1.1. Naturgrunnlag.

Det foreligger jordundersøkelse av Stemlandsmyrene og fastmark i dette området foretatt av Det norske jord og myrselskap (Hornburg, 1978). Det veksler mellom sandjord, sandblandet leirjord, myrjord og moldjord.

Driftsforholdene er jevnt over gode med store sammenhengende arealer. Området har for det meste stabilt snødekke om vinteren og tidlig avsmelting. Med unntak av lavereliggende partier er området lite utsatt for tidlig nattefrost og det har relativt lang vekstsesong. Forholdene ligger godt til rette for produksjon av poteter, grønnsaker og bær. Storparten av grønnsakene som blir dyrket i kommunen, kommer her i fra og Valnesfjordgulrota er godt kjent.

Alvenesøya er et godt og mye brukt beiteområde for ungdyr.

Melkeproduksjon, grønnsaker og poteter er viktige i dette området.

6.1.2. Midtre Valnesfjord.

6.1.2.1. Naturgrunnlag.

Leirjord med ulik innblanding av sand og mold dominerer. En finner også partier med myrjord og på Laksåbakken og Kosmo finner en også finsand.

Arealene er flate og dette medfører problemer med overvintringsskader om vinteren. På Bølsnes ligger arealene lavt i forhold til Kosmovatnet. Det samme gjelder i en del områder på Helskog.

Det er små enheter med innslag av teigblanding i området og relativt mye utmark. Lokalklimaet er dårligere enn i Nedre Valnesfjord på grunn av større avstand til sjøen. En er utsatt for tidlig nattefrost og snøen ligger lengre. På sandjorda er det forhold for dyrking av poteter og grønnsaker, men slike produksjoner kan bare legges til felter med spesielt godt lokalklima.

Melkeproduksjon og sau er de viktigste produksjonene.

6.1.3. Øvre Valnesfjord.

6.1.3.1. Naturgrunnlag.

Gårdene ligger på kalkgrunn. Med unntak av Bringslimo og Bringsli er de sammenhengende jordbruksarealer små, grunnlendt og sterkt oppstykket av fjellknauser. Stabilt snødekke gir små problemer med tele. Ovenfor Kosmo og rundt til og med Bringslimarks er forholdene for jordbruksdrift dårlige.

Området egner seg i første rekke til produksjon av grovfôr.

Melkeproduksjon er dominerende aktivitet i området.

6.2. Skogbruk.

Området (6, 7 og 8 samlet) har i overkant av 29 % av det økonomisk drivverdige skogarealet i kommunen og i overkant av 31 % av ferdige veier. Det gjenstår bygging av 44.928 m planlagte traktorveier. Dette er ca 52 % av det totale veibehovet i området. Behovet for veibygging er størst i Øvre og Nedre Valnesfjord.

6.3. Andre næringer.

Alveneshalvøya er utpekt som friluftsområde. Alvenes er et gammelt kulturlandskap som i dag ikke bærer spesielt preg av dette.

Det er godt fiske i Straumen. Holmen mellom Lakselva og Tokdalåga er et spesielt kulturlandskap. På Neverhaugen har det vært gruvedrift. Helsesportssenteret legger til rette for mange aktiviteter. I Øvre Valnesfjord finnes to oppstillingsplasser for campingvogner.

I Lakselva er det organisert et elveeierlag som selger fiskekort for strekningen Laksåbakk – Bjørnbakkfossen. Her er det bl.a. tilrettelagt med gapahuk og grillplass.

Vedlegg 3 Innvilgede tilskudd og lån for jordbruk og hagebruk i perioden 2004 - 2008.

Type tilskudd/lån	2004			2006			2008		
	Stat	Kommune	Egenandel	Stat	Kommune	Egenandel	Stat	Kommune	Egenandel
Arbeidskraft:									
Landbruksvikar	52 500	223 792	127 750	78 750	249 800	167 840	78 750	280 534	114 280
Avløser, sykdom	213 502			376 910			226 244		
Avløser, ferie-fritid	2 015 522			1 722 603			1 780 619		
Sum	2 281 524	223 792	127 750	2 178 263	249 800	167 840	2 085 613	280 534	114 280
Investeringstilskudd/lån:									
BU-midler (inkl. praktikant)									
Landbruksbanken, invest. lån									
Miljøtiltak/tekniske. Tilskudd.							325 860		
Miljøtilskudd							325 860		
Sum									
Andre tilskudd:									
Produksjonstillegg	11 127 016			10 487 941			10 894 434		
Kulturlandskap									
Erstating for tap av dyr på beite									
Avlingsskade(skader året før)									
Rep. av overvinningskade									
Dreneringstiltak, grøfting/profilering									
Nydyrking									
Andre tilskudd *									
Sum	11 127 016			342 111			342 111		
				10 830 052			11 236 545		
Totalt	13 408 540	223 792	127 750	13 008 315	249 800	167 840	13 648 018	280 534	114 280

Vedlegg 4

Verdi av jordbruksprodukter 2004 - 2008

2004

Produkt	mengde		verdi
Melk	2 543 121	liter	8 995 883 kr
Storfekjøtt	138 000	kilo	5 520 000 "
Småfekjøtt (sau/lam)	53 100	"	2 516 940 "
Ull 9)	14 600	"	550 000 "
Grønnsaker	348 000	"	1 511 000 "
Poteter 8)	95 000	"	570 000 "
Sum			19 663 823 kr

2006

Produkt	mengde		verdi
Melk	2 323 450	liter	8 643 234 kr
Storfekjøtt	138 000	kilo	5 252 850 "
Småfekjøtt (sau/lam)	53 100	"	2 655 250 "
Ull 10)	14 600	"	515 000 "
Grønnsaker	348 000	"	1 197 000 "
Poteter 8)	95 000	"	427 500 "
Sum			18 690 834 kr

2008

Produkt	mengde		verdi
Melk	2 434 693	liter	9 519 650 kr
Storfekjøtt	130 905	kilo	4 238 034 "
Småfekjøtt (sau/lam)	55 004	"	2 436 447 "
Ull 10)	13 863	"	485 200 "
Grønnsaker	220 000	"	1 100 000 "
Poteter 8)	60 000	"	420 000 "
Sum			18 199 331 kr

7) Anslått verdi basert på 2100 vinterfora sauer

8) All omsetning av poteter foregår nå utenom samvirkeorganisasjonene

9) Anslått verdi basert på 2000 vinterfora sauer og 3200 lam

10) Anslått verdi basert på 4948 vinterfora sau og lam

Landbruksplan 10.11.2009

Vedlegg 5. Data fra landbrukstellingene i 1979 og 1989 og landbrukstillingen/søknad om prod. tillegg 1999 og søknad om prod. tillegg 2002 - 2008

Jordbrukseiendommer med 5 dekar eller mer i drift

Årstall ->	1979	1989	1999	2002	2004	2006	2008
5 - 50 dekar	116	65	19	8	4	4	6
50 - 100 "	51	30	29	18	10	10	8
100 - 200 "	10	23	18	25	19	17	18
200 - 300 "	1	24	21	15	14	12	12
> 300 "		6	16	20	24	21	21
Totalt antall	178	148	103	86	71	64	65

Jordbruksareal i drift

Areal > 5 dekar	15243	15013	15574	16258	15959	15900	15600
---------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Produksjoner (antall dekar):

Poteter	345	368	225	191	115	142	73
Korn til krossing	0	0	0	0	0	0	65
Grønnsaker	114	186	91	89	93	102	73
Bær		32	75	68	65	55	30
Grovfor/grønnfor	744	1125	1050	402	431	426	343
Brakk	572	118	116	54	160	27	139
Eng	11467	12973	12970	13547	13587	13716	13594
Beite (innmark)	-	-	-	-	1508	1432	1422

Antall dyr * på bruk>5 dekar

Melkekyr	624	543	506	465	446	378	356
Annet storfe	981	1154	992	1069	995	896	927
Sauer **	2993	4323	4240	4682	5428	5366	4948
Geiter	6	3	5	0	0	0	30
Svin	86	25	2	0	18	10	1
Purker	13	14	0	0	0	0	0
Høner	4843	3435	5033	4994	5400	5412	5412

* pr. 20. juni

** sau og lam

Eiendomsforhold i jordbruket:

Leid areal, dekar	6066	6766	7029	7346	7257	6790	7600
Antall utleide bruk	84	78	70	-	64	199	225
I eiendom	33						
Bruker > 63 år	-	-	5	-	4	7	8

*** Gjennomsnittsalder på gårdbrukere i Fauske pr. 01.08.

Vedlegg 6. Statsbidrag til skogbruket i perioden 1990 - 2008.

År	Planting	Rydding	Grøfting/ gjødsling	Nyttbart lauvvirke	Tynning	Skogs- drift	Tekn. utst.	Skogs- veier	Totalt
1990	73 781	106 301	37 990	18 900	0	12 795	2 940	78 200	330 907
1991	51 922	106 351	0	9 000	0	2 126	0	166 465	335 864
1992	127 423	67 488	102 719	10 500	0	4 230	0	274 475	586 835
1993	141 761	67 756	20 126	24 360	0	23 520	0	167 564	445 087
1994	80 723	108 105	40 759	27 580	0	97 741	2 963	55 367	413 238
1995	54 508	85 412	7 564	22 260	0	0	0	60 824	230 568
1996	38 250	28 356	10 022	10 875	3 750	3 416	0	51 149	145 818
1997	46 928	12 733	1 493	6 750	11 100	7 500	0	72 000	158 504
1998	98 938	34 585	0	22 540	0	16 958	0	130 441	303 462
1999	73 694	42 975	0	29 540	8 400	23 306	0	184 804	362 719
2000	72 946	35 284	2 781	7 000	0	240	0	54 359	172 610
2001	87 592	3 511	3 681	6 020	10 770	7 040	0	133 641	252 255
2002	35 133	1 745	0	10 360	3 000	0	0	33 745	83 983
2003	0	0	0	2 040	1 470	0	0	50 770	54 280
2004	0	630	0	0	8 025	0	0	21 337	29 992
2005	0	0	0	0	5 250	0	0	8 617	13 867
2006	0	15 900	0	0	0	0	0	48 383	64 283
2007	12 618	2 275	0	0	9 000	0	0	246 557	270 450
2008	40 761	1 925	0	0	1 950	2 635	0	33 357	80 628
Totalt	1 036 978	721 332	227 135	207 725	62 715	201 507	5 903	1 872 055	4 335 350

Vedlegg 7. Fordeling av skogsveier og arealer etter område og totalt 2008.

Område	Skogsveier, meter				Økon. driv. skog dekar	Prosent		
	Eksisterende		Planlagt			skog *	veier**	veier***
	Traktor	Bil	Traktor	Bil				
1	5 900		3 970		4 221	3,00	4,44	40,22
2	38 552	7 360	64 090	6 200	51 554	36,69	34,56	60,49
4	19 306	520	17 500		23 403	16,66	14,92	46,88
5	19 609		4 756		20 285	14,44	14,76	19,52
6	10 185		14 915		12 995	9,25	7,67	59,42
7	22 249	300	9 813		16 772	11,94	16,97	30,32
8	7 011	1 860	20 200		11 270	8,02	6,68	69,49
Totalt	122 812	10 040	135 244	6 200	140 500	100,00	100,00	
6,7 og 8	39 445	2 160	44 928		41 037	29,21	31,32	51,92

* Områdets andel av økonomisk drivverdig skog i kommunen.
** Områdets andel av eksisterende veier i kommunen.
*** Rest planlagte veier i prosent av totalt anslått veibehov i området.

**Vedlegg 8. Oversikt over grunneierlag og gårdsforeninger
i Fauske pr. 10. november 2009**

Navn på laget/foreningen	Gårdsnummer som omfattes av laget/foreningen
Nedre Valnesfjord grunneierlag	48,49,50,51,52,53,54,55,56
Midtre Valnesfjord utmarkslag	58,59,60
Vestre Valnesfjord grunneierlag	72,73,74,75,76,77,78
Øvre Valnesfjord grunneierlag	64,65,66,67,68,69,70,71
Fauskeidet grunneierlag	107,108,109,110,111,112,113,114,115,116
Nordal utmarkslag	94
Lakselv elveeierlag	62,63,64,71,75
Solvik utmarkslag	86
Lakså Grunneierlag	92,93
Røvik - Venset Grunneierlag	44,45,46,47
Vattenbygda Utmarkslag	97,98,99,100,101
Moen Utmarkslag	85
Leivset Grunneierlag	83,84
Stifjell Utmarkslag	96
Nystad utmarkslag	61
Kosmo gårdsforening	62
Finneid Grus og Eiendom AS	88,91
Klungset utmarkslag	117

Merk!

Det er i tillegg til alle de eksisterende grunneierlag og gårdsforeninger også etablert en egen overbygning for disse, Fauske utmarksråd.

Vedlegg 9. Verdiskaping og verditilførsler fra reindriften for 2007/08

Inntekstskilde	antall	enhet	pr. enhet	totalt
1. hånds kjøttverdi	13 369	kg	75	1 002 675
Tilskudd, kalveslakt	111	stk	180	19 980
Produksjonstilskudd	5	enheter		155 819
Distriktstilskudd	2			125 000
Driftstilskudd	5			55 000
<i>Total verditilførsel</i>				<i>1 358 474</i>

Kilde: Reindriftsforvaltningen i Nordland 2009

Landbruksplan 10.11.2009

Vedlegg 10. Oversikt over sitert litteratur.

Bruun, M.; 1969. Øvre Valnesfjord i Fauske. Forslag til arealdisponering.

Bruun, og Håland, ; 1970.

Direktoratet for Statens skoger, 1990. Tilrettelegging for friluftsliv på Statens grunn i Salten. Friluftspln for Salten forvaltning.

DNMI. Værdata fra Det norske meteorologiske institutt.

Hornburg, P.;1978. Undersøkelser av Stemlandsmyrene i Valnesfjord, Fauske kommune, Nordland. Rapport fra Det norske jord- og myrselskap. 6 s. + vedlegg.

Lyftingsmo, E. og I. Hersoug; 1959. Oversyn over fjellbeite i Nordland. Norske fjellbeite, Bind XIII.

Nordland Fylkeskommune ;1986. Hytter og frilutsliv i Salten. Kommunerapport Fauske.

Nordland Fylkeskommune; 1986. Hytter og frilutsliv i Salten. Hovedrapport.

Skogbruksetaten i Indre Salten; 1989.Tiltaksplan for skogbruk 1989 - 1999.